

PDF Compressor Free Version

Энэсэдэли

○ Нам улууһун хаһыата ○

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1996., 2005 сылларга республика бастык хаһыата

2009 с.
Кулун тутар

14

күнэ
Субуота
№30-31-32
(10169)

Иллэн кэм кылаакка тэннээх!

«ХААР АЙАН» ХОРСУННАРЫ КҮЧТЭР!

Былырын Нам улуугар «Хаар Айан» дьэн олус интэриэһинэй, көрдөөх күрэхтэһии тэриллэн дьон сэнээриитин ылбыта, элбэх суоппар кыттыбыта, үгүс киһи сылдьан көрөн дуоһуйбута. Быйыл бу күрэхтэһии эмиэ Нам улуугар кулун тутар 28 күнүгэр ытыллалары турар. Автошоуну генеральной спонсор быһытынан Ил Түмэн депутата, «Колми-95» САО генеральной директора Николай Румянцев тэрийэн ытар. Улуус мунньағын депутаты, Н.И. Румянцев көмөлөһөөччүтэ, комиссия чилиэнэ И.Е. Евстафьев автошоу туһунан улуус олохтоочторугар иһитиннэрэр.

— Иван Егорович, бу бырайыак сыала-соруга уонна кимнээх өйүүллэрий?

— Бастатан туран, бу бырайыак чөл ологу пропангандалааһынга, спортивнай-экстремальной хайысхалаах сынналангы тэрийиигэ, массынаны ыгыты кылааһын үрдэтиигэ уонна суоппар идэлээхтэргэ туһуланар. Бырайыак бастаан сафаланарыгар Чурапчы улуунун тэрилтэлэрэ, ИДьУО-та, чаһынай предпринимателлэрэ улаханньк көмөлөспүттэрэ. Бүгүнгү күнгэ бу күрэхтэһии элбээн-сафалаан, үбүн-харчытын көрөн ытар тэрийэччинэн «Колми-95» фирма буолар. Түгэниэн туһунан «Колми» фирма генеральной директоругар Николай Иннокентьевичка бу күрэх наадалааһын табатык өйдөөн, кизг эйгэҕэ таһаарбытыгар суоппар идэлээхтэр махталларын тиэрдэллэр. Маны таһынан бу күрэхтэһии «Нам улууһа» МТ, «Ленскэй нэһилиэк» МТ, тэрилтэлэр, чаһынай предпринимателлэр, «Байанай» сурунаал тэрийсэллэр. Информационнай көмөнү «Саха» НКК уонна кини «Нам» филиала, «Кыым», «Энсиэли» хаһыаттар онороллор.

— Кимнээх уонна ханнык массынаны кыттаары?

— Бу күрэхтэһии УАЗ массына бары көрүнгэ кытара көнүллэнэр. Ол ыһын баран икки бөлөххө араас саллар. Мотуорун күүһэ 100 ат күүһүгэр дьэри уонна 100-тэн үөһэ ат күүһүгэр дьэри. Сүрүн болломтону боростуой, туох да улахан онгоһуота суох массынаны уурабыт. Ол аата бу күрэхтэһии улахан, туспа бөлөмнөһүнэ суох суолга айанныы сылдьар массынаны суоппардар кэлэн кыттааллар. Экипаж 2 киһилээх буолар. Кыттарга киһи куттанара манна туох да суох, барыта сүрдээх боростуой. Хаарбыт быйыл олус чараас буолан экстрим күрэхтэһии хаары астаран мэхэйдэри оноруохпут. Онон хаары хаһаарга бэлэм кэлиэхтэрин наада.

— Туох ирдэнэр усулбуулар баалларый, кыттааччылар сайаапкаларын хайдах биэрэллэрий?

— Кыттааччылар массынаны таһын киэргэтэллэр, таһастарыгар биер форманы кэтэллэрэ ирдэнэр. Массынаны киэргэтиги, форма сахалы национальнай колориттаах, экипаж ааттаах буолуохтаах. Көлүөһэ стандартнай кэмэйэ R15, R16. Кыттааччылары регистрациялааһын күрэх иннинээҕи күнгэ-кулун тутар 27 күнүгэр автовокзалга күнүс 14 ч. кизгэ 17 ч. дьэри буолар. Атын улуустартан кэлбиттэр буолар күнүгэр регистрациялааһына. Билингэттэн телефонунан ыйыталаһааччылар элбэхтэр. Уопсайынан, бу массына күрэхтэһии суоппардар сылы быһа кэтэхтэр күрэхтэһиилэрэ буолан эрэр. Биһиги Сахабыт сиригэр тыаҕа саамай сөптөөх, туһалаах массынаны УАЗ буолара биллэр. Онон бу күрэхтэһии УАЗ бырааһынньыга да дьэн ааттаахха сөп курдук. Киһи барыта дэгиттэр спортсмен буолбат, онон манньк күрэхтэргэ кыттан кыайан мэтээл кэтэн үөрүү өрөгөйүн билиэххэ эмиэ сөп. Сыл айы сага ааттар, чемпионнар эбиллэн «Хаар Айан» историятыгар бигэтик хаалан иһэлэр.

— Былырынныттан туох уларыйылар киирдилэр?

— Барыта 5 көрүн күрэх буолуоҕа. Бастагы миэстэҕэ 25 тыһ. солк., 2-3 миэстэлэргэ спонсордар бириистэрэ. «Маневренность и скорость» дьэнгэ бары кыттааллар, бу күрэх 3 трассанан тэннин ытыллыаҕа. Суол быраабылатын этабын быйыл туораттыбыт. «Экстрим» — онгоһуота, үрдэтиитэ

суох массынаны (1,2 бөлөхтөр) кыайылыахха 25 тыһ. солк. «Супер-экстрим» - манна үрдэтиллибит кузовтаах, самоблокирующей дифференциаллаах массынаны кириистэрэ. Бастагы миэстэлэргэ 25 тыһ. солк. ылыаҕа. «Колми кубогун иһин сырысы» - онгоһуота, үрдэтиитэ суох массынаны абсолютнай чемпионат. Бастаабыт 5 экипаж 25 тыһ. солк. харчынан бириистэргэ тиксиэхтэрэ. «Колми кубогун» хаһаайына «Колми» фирматтан УАЗ массынаны чэпчэтиилээх сыананан атыылаһар сертификат

тутуоҕа. Массынаны бастык киэргэтиигэ, бастык форма иһин эмиэ харчынан бириистэр күүтэллэр. Кистэл буолбатах, сыл айы араас мөккүөрдээх боппуруостар көстөн иһэллэр, олору тороарга, сөптөөхтүк быһаарарга үлэлэһэбит. Быйыл мөккүһү тараабыт, сөптөөхтүк түгэнэригэр бырачыас суругунан киллэриллэр, 1000 солк.

усуноос төлөөн быһаарсаллар, мөккүсүт боппуруостара сөптөөх буолан ылылыннаһына харчылар төннөрүллэр. Ол курдук быйыл күүһү тэнниргэ быһаардыбыт. Онгоһуулаах уонна онгоһуота суох массынаны экстримгэ тустуспа кытыннарабыт. Экстримгэ атын массына барбыт суолунан барар көнүллөммөт, бэйэн суолгун бэйэн тэлэн кэлиэхтээххин.

Урукку кэмнэргэ үлэлээн-хамсаан ааспыт элбэх чемпион суоппардар ааттара билигин умнууга хаалбыта кистэл буолбатах. Ол иһин ветеран суоппардар дьэ кэргэттэрэ бэйэлэрин эһэлэрин, араларын ааһынан анал бириистэри олохтоон дьонгэ-сэргэҕэ билиһиннэрэллэрэ, үйэтиллэрэ хайгаллаах дьыла. Былырын ветеран суоппардар ааттарынан, кэриэстэригэр дьэ кэргэттэрэ бириис олохтообуттара. Ол курдук Нам с. олохтооҕо Д.А. Рожин аатынан бириһи дьэ кэргэнэ эдэр кэскиллээх суоппарга туттарбыта. Аппааны олохтооҕо Д.С. Иванов аатынан бириһи кинилэр дьэ кэргэттэрин суоппар династияларын саллааччы сиэнигэр Валерийга туттарбытара. Хамафаттан төрүттээх А.А. Посельская кэриэһигэр аналлыт бириһи дьэ кэргэнэ күрэхтэһии саамай ага саастаах кыттааччытыгар туттарбыта. Нам с. олохтооҕо Г.Т. Шапошников кэриэһигэр бириһи кини оҕолоро кыра уйуктаах массынаны «Извилистая дорога» дьэн экстрим-куоталаһына кыайылыахха биэрбиттэрэ. Хатырыкка олорубут, үлэлэбит М.Ф. Пинигин кэриэһигэр бириис эмиэ туттарыллыбыта. Ити курдук былырын ветеран суоппардар ааттарын үйэтиитигэ үлэ барыта. Быйыл хас бириһи нэһилиэк убаастыыр, кырдыас суоппардарын үйэтиллэрэ, кинилэр ааттарынан бириистэри олохтуулара буоллар.

— Комиссия тэриллэн үлэтин сафалаата...

— Былырынныгы курдук улуустаағы комиссия тэриллэн тэрээһин үлэни сафалаата. Председателиэн улуус баһылыгын тууга уонна промышленноска солбууааччы Г.В. Гуляев аһанна. Күрэхтэһии Нам селотугар бастагы боротуокаҕа ытыллыаҕа. Харчевка, араас маассабай ооньнуулар тэриллэхтэрэ. Мунаар боппуруостарын 89142664989, 89142361885 тел. билисэхтэрин сөп. «Колми» күүстээх күрэхтэһии эһигини ыгырар! Кыттын уонна кыайы!

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

Сарсын — ОдьКХ үлэһиттэрин күнэ!

ОЛОХ-ДЬАҔАХ, КОММУНАЛЬНАЙ ХАҔААЙЫСТЫБА УБААСТАБЫЛЛААХ ҮЛЭҔИТТЭРЭ!

Эһигини идэлээх бырааһынньыктынан — олох-дьаҔах, коммунальнай хаһаайыстыба үлэһиттэрин күнүнэн итиитик-истинник эбэрдэлиибин!

Олох-дьаҔах, коммунальнай хаһаайыстыба — бу улуус, республика сайдыытыгар, күннээҕи олоҕор улахан суолталаах, дьирин ис хоһоонноох тэрилтэ буолар. Эһиги салааҕыт үлэтэ төһө да уустуктардааһын үрдүнэн салгыы сайдар, тупсар, саһардыллар. Ол иһин биһиги улуус нэһилиэнньэтин, тэрилтэлэрин итинэн хааччылыыга, өнгөнү онорууга эһиги өссө күүскэ үлэлэһэргитигэр, ыарахаттартан толлубакка, саһа суолу-иһи көрдүүргүтүгэр эрэнэбит!

Бу үөрүүлээх күнгэ олох-дьаҔах, коммунальнай хаһаайыстыба үлэһиттэригэр сыралаах үлэбит иһин махтанан туран бары үчүгэти баһарабын. Тус олоххутугар, чугас дьоннугутугар кытаанах доруобуйаны, үлэҕэ ситиһиилэри, дьэ кэргэнгэ этэнгэ олоҕу баһарабын!

А. ИЛЫН, «Нам улууһа» МТ баһылыга

КҮНДҮ ОЛОХ-ДЬАҔАХ КОММУНАЛЬНАЙ ХАҔААЙЫСТЫБА ҮЛЭҔИТТЭРЭ, УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

Бука барыгытын бүгүнгү үөрүүлээх күнүнэн — бойду үрдүнэн бэлиэтэнэр олох-дьаҔах уонна коммунальнай хаһаайыстыба үлэһиттэрин идэлээх бырааһынньыктарынан итиитик-истинник эбэрдэлиибин көнүллэн!

Бу күнү күргүөмүнэн бэлиэтэһин — биһиги улууспутугар быйыл аан бастаан ытыллалар. Ол курдук, анал былаанга олобуран, кэккэ тэрээһиннэр Түбэ нэһилиэгэр кулун тутар 14 күнүгэр көхтөөхтүк барыахтара.

Олох-дьаҔах коммунальнай хаһаайыстыбага республика социальнай-экономическай сайдыытын биер бөдөн салаатынан буолар, онтон ГУП ОдьКХ Намнаағы филиала — улууска биер кизг хайысхалаах, туспа суоллаах-иистээх улахан тэрилтэ. Бүгүнгү күнгэ улуустаағы олох-дьаҔах уонна коммунальнай хаһаайыстыба барыта 17 производственной участкарга, 4 салааларга 636 үлэһиттээх.

Филиал үлэтин сүрүн сыалынан-соругунан нэһилиэнньэни итинэн хааччылыы буолар. Үлэ ис хоһоонунан, хаһаайыстыбага киирэллэр аварийнай-диспетчерскэй сулууса, котельнай хаһаайыстыба, газовай хаһаайыстыба уонна автотранспортнай сыах. Улуус үрдүнэн барыта 89 котельнай үлэлиир, ол иһигэр чофунан — 32, таһынан — 56, газоконденсатынан 1 котельнай оттуллаллар.

Ааспыт 2008 с. түмүгүнэн, 83662 гкал. итинги онорон таһаардыбыт, ол эбэтэр сыллаағы былаан 98,3%-гар тэннэнэр. Сыл устата уонна хааччылыыта 70251 куб. м уу таһылына, ити сыллаағы былаан 112%-гар тэннэнэр. Нэһилиэнньэни итинэн хааччылыыта 6903 тонна чох таһыта былааннамытыттан, 6694 т (97%) таһылына, газоконденсат тиэллиитэ 209 тонна былааннамытыттан 182,5 тонна (87%) аҕалылына, айылҕа гааһын туһаныы 13191 тыһ. куб. м былааннамытыттан 14102 тыһ. куб. м (107%) туһанылына. Бу улахан кээмэйдээх үлэни тэрийиитэ, биллэн турар, автотранспортнай парка туруга, хаачыстыбата улахан суолталаах. Күн бүгүн хаһаайыстыба балансытыгар 48 спецтехника, ол иһигэр 42 автотранспорт, 6 тракторнай техника бааллар. Кыстыгы этэнгэ туоруурга эрдэттэн өрөмүөн үлэлэрэ ытыллытыгыгар улахан болломто ууруллар. Хаһаайыстыба салалтата улуус дьаһалтатын кытта биергэ үлэлэһиннэрин түмүгэр, бу үлэлэр эрдэттэн былааннанан, хаачыстыбалаахтык ытыллалар туһуланаллар. Кистэл буолбатах, үп-харчы кырыымчыгыттан кэккэ быһаарылыр тахсаллар.

Итиникитин үлэбит ис хоһоонунан, оттугу, итинги хааччылыыта туһуламмыт улахан үлэлэргэн аһыннахха, 2009 с. үс нэһилик котельнайдарыгар өрөмүөн, саһардыы үлэлэрэ былааннанар. Ол курдук, «Тыа сирин гаастааһын» государственнай программаҕа олобуран, Модукка, Түбэҕэ саһа котельнайдар туугулар бүтэн, гааска көһүөхтээхтэр. Хамафатта нэһилиэгэр саһа кварталнай котельнай тутуллуохтаах. Рыночная система, экономическай кризис ыгар кэмнэригэр үлэбит, олохпур туруктаах буоларын туһугар үлэ саһа хайысхаларын көрдөөн, саһалы көрүүллэри олоххо киллэрэр туһугар былаан элбэх, үлэ үгүс.

Н.В. ИГНАТЬЕВ,
ГУП ОдьКХ Намнаағы
филиалын директора

(Хаһыат 2-с страницатыгар Намнаағы ОдьКХ үлэтин туһунан матырыяаллары билсин)

ИНТЕРНАППЫТ — ИККИС ДЬИЭБИТ

Мин Хамафатта саһа-француз оскуолатыгар үөрэнэбин. Иккис сылбын интернакка олоробун. Бизс уонтан таһа оҕо биер дьэ кэргэн оҕолорун курдук эйэлээхтик олоробут. Нам нэһилиэктериттэн уонна атын улуус оҕолоро бааллар. Манна Муома, Оймөкөөн, Анаабыр, Бүлүү курдук ыраах сытар улуустартан кэлэн үөрэнэллэр. Бэйэбит туспа активтаахпыт, лидербит Дьячковская Гера. Бары биер сүбэнэн араас тэрээһиннэри ытыабыт, онтубут олус интэриэһинэйдик аһар.

Иитэччилэрбит Данилова Саргылаана Климентьевна, Герасимова Саргылаана Викторовна уонна Семенов Валерий Николаевич. Кинилэр биһиэхэ дьэ үлэбитин толорого көмөлөһөллөр, ону таһынан куруһуоктары ыталлар. Холобура, Саргылаана Климентьевна таһаһынан, кумааһынан онгоһуктары онорого үөрөтөр. Асчттарбит Жиркова Анна Афанасьевна, Тарбахова Виктория Андреевна минньигэс аһынан күндүлүүллэр.

Төһө даһаны дьэбин ахтыбытым иһин, интернаппыт биһиэхэ иккис дьэбит буолар.

Айталы КИРОВА, 6 «б» кылаас, ХСФО, «Репортер» түмсүү

Сарсын — Одькх үлэһиттэрин күнэ!

Тыа сиригэр биэр тутаах, улахан тэрилтэни Одькх булар. Билиги бу эйэ үлэһиттэрин аналлаах күннэрин көрсө хоту уонна собуруу диэн ааттанар учаастактарга сылдьан үлэһитин-хамнастарын биллэтибит. Бастаан собуруу учаастакка I Хомуустаахха, Партизанна бэлдытаатыбыт.

Кыһыл Сырыга биһигини учаастак маастарын эбээһинэнин толорооччу И.А. Ощепков көрүстэ. Биллэрин курдук, нэһилиэк (баһылык А.П. Атласов) улууска биэр бастын үлэһиттэрин тарбахха баттанар. Хотуун үлэһит дьоно холобурга сылдьаллар. Олор истэригиттэн 22 киһи Одькх-фа үлэһиттэр. Ус хочуолунайдаахтар. Сүрүн объекттар киин хочуолунайга холбоноллор. Ол курдук, сэттэ социальнай объект, түөрт 12 квартираллаах дьэ, биэр 16 квартираллаах, алта чааһынай дьэ, модульнайга балыһа, амбулатория, эргэ балыһа холбоноллор. Быйылгы тыһыны кыһыҥна улахан саахал суох диір маастар. Ааспыт сайын 600 м теплотрассаларын өрөмүөннээбиттэр, быйыл хаалбыт 40 бырыһыаннарын өрөмүөннээри сайаапка түһэрибиттэр. Үлэһиттэри ыарахаттаргыт тугуй диэн ыйытыгыга: «Саппаас чааһынан хааччыллыы мөлтөх, ити биһиэхэ эрэ буолбатах бүтүн улуус үрдүнэн толору кыаллыбат», — диэн хоруйу ылдым. Инникитин киин хочуолунайдарыгар оһоҕун уларытан улахан өрөмүөн ыттар баҕалаахтар. Маны сыл ахсын туруорсаллар эбит даҕаны, үпкэ-харчыга кэлэн инэ тураллар.

Коллектив ааспыт 2008 сыл түмүгүнэн нэһилиэккэ «Бастын коллектив» ааты ылбыт. Бастын, тарбахха баттанар үлэһиттэринэн суоппар А.Г. Аргунов буолар. Кини тус уопутунан, кичэллэн уу таһар эргэ массына билигин да сүүрэр, уу таһар. Өр сыл энкилэ суох үлэһит эдэрлэргэ холобур, күөс-көмө буолар биір баар суох киһилэрэ. Кинини сэргэ слесарь А.А. Федотовы, сварщик Г.М. Софроновы ааттыахха сөп. Хаһаайыстыба улахан ангардара отуччалаах, түөрт уоннаах эдэрчи дьон. Кинилэр истэригэр оператор кыргыттар О.И. Тихонова, Л.П. Сивцева, П.В. Винокурова бааллар. Оксана Тихонова улууска ытыллыбыт ыһаахха саха таҥаһын көрүүтүгэр бастыннар кэккэлэригэр кириэн, тэрилтэтин ааттанан турардаах.

Партизанна И.В. Яковлев салайааччылаах. 21 үлэһиттээх түөрт хочуолунайдаах хаһаайыстыба үлэһиттэр. 1999 с. гааска холбонон ололорлор. Оператордар: оскуолаҕа В.Г. Халдеев, алын сүһүөх оскуолаҕа Е.Е. Протопопов, оҕо саадыгар И.К. Барамыгин, кулуупка В.Т. Аргунов үлэһиттэр. Кинилэр хаһаайыстыба тэриллээбиттэн, 2000 сылтан үлэһиттэр буоланнар, уопуттара, билиилэрэ-көрүүлэрэ үрдүк. Быйыл улахан саахал тахсыбатах. Арай, мотуордарын ресурсалара бүтэн ыксата сылдьыбыт. Ааспыт сылга биір км ээрингэ теплотрасса өрөмүөннээбиттэр. Оттуллар объекттар туркутара ортоһуор, мөлтөхтөр да бааллар эбит. Биір онук дьэһинэн культурнай-административнай кииннэрин ааттыыллар. Ситэ үчүгүйдик огостубаккагынан баран Одькх-ны буруйдууллар диэн үлэһиттэр сонньууллар. Үлэһиттэр салалтаттан болгомто этэнгэ эрээри, испиэс таҥаһынан хааччыллыбыт мөлтөһүөр дэһэллэр.

Нэһилиэк туох баар үлэһиттэр кыахтара тийэринэн кыттыһаллар, көмөлөһөллөр. Төрөөбүт Бартыһааннарын чииһин

көмүскүүр бастын спортсменнар манна бааллар. Итигэ ааттаһаларбыт түөрт операторы таһынан өссө уон икки оператор үлэһиттэр. Салайааччы үлэһиттэринэн киэн туттар. Үлэһиттэргэ усулуобуйа баар, коллектив иллээх, эйэлээх диэн салайааччы санаата бөрөх.

Салгы хоту энэр **Модукка** тийэбит. Манна салайааччы И.Г. Гоголев алта хочуолунайы, 28 үлэһити көрөн-истэн, салайан ололор. Алтаттан биір эрэ хочуолунай гаастаах буолан, атыттарга тэҥнээтэххэ үлэһитин ис хоһооно, биллэн турар, ыарахан. Чоһунан кэмигэр хааччыллаллар эбит. Ыйга ортотунан 131 т оттоллор. Бу сыһыппара тыһыны ыйдарга биллэрдик элбиір, холобура, ахсынныга 140, тохсунньуга 151 т оттубуттар. Сүрүн ыарахаттар эргэ хочуолунайдарга баар. Оҕо саадын хочуолунайа, теплотрасса эргэлэр. Онон быйыл сайын улахан өрөмүөн ыттар былааннаахтар. Бу объекка гаас 2011 с. кириэхтээх. Итиэннэ аны сайын гаас хочуолунайын тиэргэнин

ларын саҥардыбыттар; 150 м сыһы теплотрасса оҥоһуллубут; 1400 м үөһээни, сир үрдүнэн барар трасса оҥоһуллубут. Онон Хатырык өтгүн барытын үөһэ таһаарыттар. Уу баһар массынаалаахтар. Нэһилиэнньэни эмиэ хааччыйар. Бэс ыйын 1 күнүттэн водопроводу үлэһиттэр. Мантан кирибит харчыларынан учаастактар туһаларыгар тутталлар. Холобура, Модукка, Хатырыкка сыбааркалыыр аппарааттары, туттар тэриллэри ылыммыттар, орг. техниканан хааччыллыбыттар.

Нэһилиэккэ саамай көхтөөх, эйэлээх, бэрээдэктээх коллектив ахсааныгар кириһэллэр. Валентин Титович бэрээдэги олоочу ылсан хонтуроллубун диір. Арыгыны иһи ончу суох эбит. Үлэһиттэр баһыйар өтүлэрэ сааһырбыт дьон. Арай, сварщиктара эдэр — Захар Кутоков биір баар суох спортсменнара. «Уолан» эр дьон ансаамбылыгар ылыыр В.Ф. Дьяконовунан киэн тутталлар. Атын учаастактарга биірдии, иккилии кысы аймах баар эбит буоллаҕына,

манна бары эр дьон. Ону салайааччы манник быһаарар: «Мин эр дьону өрө тутубун. Ол иһин «Аҕа түмсүүтүн» тэрийбитим. Кини дьэ кэргэнигэр саамай тутуох киһи буолуохтаах, астанас, үп-харчы булааччы-талааччы, онон быһаарар оруолланыахтаах. Бастаан үлэһиттэри оннугар кэргэттэрэ хамнас ыла кэлээччилэр, ону тохтоппутум. Ыл хаһаайына хамнаһын бэйэтэ тутуохтаах. Билиги эйгэбитигэр эркин үлэтэ түмүктээх, кыайылыах-хотуулаах». Бу тэрилтэ үлэһиттэр баҕалаахтар элбэхтэр эбит.

Бастын үлэһиттэр ахсааннарыгар слесарь В.И. Сидоровы киһилэр. Бэтэрээннэр дьэһэлэрэ билиги усулуобуйабытыгар сөбө суох кэбирэх матырыйаалларын тутуллубут буолан, алдьаныта-кээһинитэ элбэх эбит. Ону барытын Василий Иванович кыһа тутар, туоратар, көрөр-истэр. Итиэннэ электрик А.А. Соловьев, инженер Ж. Соропов, маастар Н.А. Дьяконов, 15 сыл устата хачыгаардабыт И.П. Чепалов, оператордар Р.Д. Иванов, Е.Е. Ноговицын тарбахха баттанар бастын үлэһиттэр. Биір да субуотунньук, спортивнай күрэхтэһии, ырыа-тойук хаһаайыстыба үлэһиттэри суох ааспат. 2008 сылга нэһилиэккэ ытыллар тэрээһиннэргэ хамнастарыттан 57 тыһ. солк. суумага спонсорскай көмө оҥорбуттар.

Бу курдук олох-дьаһах коммуналнай хаһаайыстыба дьон туһугар үлэһит ололор. Түөрт учаастакка сылдьыбыттыгэр тухары аан бастаан кыһыны этэнгэ туораатыбыт диэнтэн көпсөөннэрин саҕалаабыттар. Сөп ээ, кинилэргэ үлэ сүрүн соруга оттук сезонун этэнгэ, саахала суох аһары буоллаҕа. Модульнай гаас котельнайдары ыһ-ыраастар, сүүнэ оһохторго, турбаларга ханан да быыл сыстыбатах. Хас биірдии оператор манна улахан болгомто тутуунан кичэллээхтик сыһааннаһар эбит. Үлэһиттэргэ усулуобуйа барыта баар. Уончалы сыл хачыгаардаан былы бүрүмүт дьонго бу диэн олус үчүгэй, ырааһа, кизгэ-куоҥа, сыннылаҥа... Улуус хас биірдии нэһилиэгэ манник саҕа ирдэбилгэ толору эппиэтиир, тупсаҕай көстүүлээх, сүдү кыахтаах хочуолунайдааҕа буоллар, саҕалы тыһыннаһа этэ.

Л. УВАРОВСКАЯ
Хаартыскаҕа: I Хомуустаах учаастагы үлэһиттэрэ

Бүтүн Россиятаагы олох-дьаһах коммуналнай хаһаайыстыбатын күнүн — кулун тутар 14 күнүн, Намнаагы филиал бэйэтин үлэһитин-хамнаһынан чистээтигэр көрсөр. Ол курдук, общественной-социальнай объектары: оскуолалары, балыһалары, детсадтары, сынныалан, ололор дьэһэлэри итинэн хааччыйар

булан-талан үлэһиттэр. Оно кини быһыытынан боростуойа (коммуникабельнай), дьону-сэргэни билэрэ, сатаан кэпсэтэрэ көмөлөһөрө буолуо.

САРСЫҢҢЫГА ЭРЭЛЛЭЭХПИТ

соҕотох тэрилтэ буоларынан эппиэтинэһин толору өйдөөн туран үлэһиттэр. Улууска биір улахан тэрилтэни биллэр. Барыта 617 үлэһиттээх. 89 араас оттук көрүннэринэн оттуллар котельнайдаах. Ол иһигэр 32 чоһунан, 56 гааһынан, 1 газоконденсатынан оттуллаллар, 32 км усталаах иккилии турбалаах теплотрассалаах.

Сылга 6700 т чоһу, 200 т г/конденсаты, 14000 тыһ. куб. м гааһы туттар. Бачча үлэни толороҕо, кадрдары барыларын үөрэттэрэр сорук бастакы нүөмэригэр турар. Ол курдук, бүгүнгү күннээххэ 32 үрдүк, 245 орто анал, 312 орто, 26 ситэтэ суох орто үөрэхтээхтэр. Хас биірдии үлэһит туһааннаһынан курстары барар. Сыл ахсын, күһүн үлэ сезона саҕаланарыгар, булгуччу экзамен-минимум туттарар. Ол иһин, хас биірдии үлэһит теоретическэй билиитин сыллата саҥардан иһэрэ, профессионал быһыытынан сайдалларын хааччыйар.

Олохтоох Нам улуһунаагы Одькх историятыгар кыратык төнөн көрөр эбит буоллаҕа, кини Нам райисполкомун быһаарытынан 1960 сыл муус устар 8 күнүгэр тэриллэбит. Бастакы директорунан Протопопов И.Г. аһаммыта. Онтон ылата 11 директор олорон ааста. Бүгүн уон иккис директорунан үлэһит Игнатьев Н.В. (хаартыскаҕа ханас) бу салааҕа уонча сыл үлэһиттэр, уопуттаах, үлэһит хайысхатын үчүгүйдик билэр. Онон тэрилтэ эрэллээх илиигэ кириде диэххэ наада.

Үөрүүлээх күммүтүгэр араас сылларга бэйэлэрин кыахтарынан, дьобурдарын барытын ууран туран, таһаарылаахтык үлэһит ааспыт дьону билиги умнубаптыт. Оччолорго, хас биірдиилэрэ «Производство бастыҥа» диэн ааты ылан, тэрилтэ атаҕар турарын хааччыйытара уонна бүгүнгү Одькх Намнаагы филиалын ақылаатын уурсубуттара. Бу И.В. Крюков, И.И. Эверстов, А.М. Леонтьев, П.Н. Неверов, Ю.В. Борисов, Ю.В. Копылов, В.П. Корякин, М.И. Ядрихинская, М.Д. Ларионов, П.С. Ильин, П.В. Матвеева, Р.М. Миронова, П.Т. Иванова, М.Л. Павлов, Е.С. Матвеев.

Ханнык баҕарар тэрилтэ, иилиир-саҕалыыр, үөрэтэр-такайар специалисттара суох сатаматтын олох көрдөрөр. Ол инниттэн кадрга сыһанан, кинини үөрэттэри директортан элбэх сыратын-сылбатын ылар, төбөтүн толкуйдатар. Онук специалисттэр күн бэлэм буолбат.

Кылаабынай инженер Самсонов Н.А. үлэһит да, олоххо да уопуттаах, биір бириэмээ Одькх-гар директордык сылдьыбыта. Үлэһиттэр мээһэҕэ эппэттэр: «Техническэй директор», — диэн. Хаһан да тийибэт ПТН-х котельнай хаһаайыстыбалаах, автотехникатыгар көрүллүбэт саппаас чаастаах тэрилтэ үлэһиттэр кимикээ барытыгар сынан аҕаабат. Ону ол дьэһэлкэ, Николай Александрович, иннин-кэннин ыпсаран,

Кылаабынай бухгалтер Румянцева Л.Н., кылаабынай экономист Суханова Е.Т., директор ФЭС-ка солбуйааччы Охлопова В.И. бары тэн баайылыах, туһааннаах үлэһиттэр баһылаабыт специалисттар. Уонган тахсалы сыл үлэһиттэр баай уопуттаахтар. Тэрилтэ учуот уонна учуотуна сиркилэтэ күлүгүрбэтин туһугар кинилэр күннэтэ сыраллаһан үлэһиттэр. Улуус тыата производственнай учаастактарга арахан, бэйэлэрэ тус-туһунан салайынан ололорлор. Онук ололорлор, бириэмэ көрдөрбүтүнэн, ордук табыгастаах. Миастигэр чаччы былаастаах хамандырырдар I Хомуустаах учаастагар — Рожин В.Г., Хамаҕаттаҕа — Данилов К.Е., Хатырыкка — Васильев В.Т., Хатын Арыһа — Алексеев А.К., Түбүгэ — Григорьев Т.Т., Көбөкөҥгө — Мухин А.З., II Хомуустаахха — Жирков Д.А., Салбанга — Корякин С.П., Таастаахха — Оконешников С.К., Искраҕа — Парников А.Р. алталык-сэттэһи сыл үлэһиттэр апаратытыаттаах дьон.

Нам киинигэр 5 сыах салайааччыларынан буоллаахха, кини Нам райисполкомун быһаарытынан 1960 сыл муус устар 8 күнүгэр тэриллэбит. Бастакы директорунан Протопопов И.Г. аһаммыта. Онтон ылата 11 директор олорон ааста. Бүгүн уон иккис директорунан үлэһит Игнатьев Н.В. (хаартыскаҕа ханас) бу салааҕа уонча сыл үлэһиттэр, уопуттаах, үлэһит хайысхатын үчүгүйдик билэр. Онон тэрилтэ эрэллээх илиигэ кириде диэххэ наада.

Үөрүүлээх күммүтүгэр араас сылларга бэйэлэрин кыахтарынан, дьобурдарын барытын ууран туран, таһаарылаахтык үлэһит ааспыт дьону билиги умнубаптыт. Оччолорго, хас биірдиилэрэ «Производство бастыҥа» диэн ааты ылан, тэрилтэ атаҕар турарын хааччыйытара уонна бүгүнгү Одькх Намнаагы филиалын ақылаатын уурсубуттара. Бу И.В. Крюков, И.И. Эверстов, А.М. Леонтьев, П.Н. Неверов, Ю.В. Борисов, Ю.В. Копылов, В.П. Корякин, М.И. Ядрихинская, М.Д. Ларионов, П.С. Ильин, П.В. Матвеева, Р.М. Миронова, П.Т. Иванова, М.Л. Павлов, Е.С. Матвеев.

Ханнык баҕарар тэрилтэ, иилиир-саҕалыыр, үөрэтэр-такайар специалисттара суох сатаматтын олох көрдөрөр. Ол инниттэн кадрга сыһанан, кинини үөрэттэри директортан элбэх сыратын-сылбатын ылар, төбөтүн толкуйдатар. Онук специалисттэр күн бэлэм буолбат.

Кылаабынай инженер Самсонов Н.А. үлэһит да, олоххо да уопуттаах, биір бириэмээ Одькх-гар директордык сылдьыбыта. Үлэһиттэр мээһэҕэ эппэттэр: «Техническэй директор», — диэн. Хаһан да тийибэт ПТН-х котельнай хаһаайыстыбалаах, автотехникатыгар көрүллүбэт саппаас чаастаах тэрилтэ үлэһиттэр кимикээ барытыгар сынан аҕаабат. Ону ол дьэһэлкэ, Николай Александрович, иннин-кэннин ыпсаран,

Андрей КОБЯКОВ,
Одькх-н пресскиинэ
(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

Аатырбыт асчыт Иннокентий Тарбахов 65 сааһыгар

«АСТААНЫН АЙАР ҮЛЭ»

«Тыгын Дархан» ресторан базатыгар тэриллбит «Общепит сулуспата» ГУП салайааччыта, Нам, Таатта улдуустарын бочуоттаах гражданина, РФ эргинин үтүөлээх үлэһитэ, СР норуотун хаһайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, РФ маастар-повара, саха аһын пропагандалааччы И.И. Тарбахов кулун тутар 8 күнүгэр 65 сааһын туолла. Бу бэлиэ түгэнинэн сибээстээн «Саха» НКЖК «Нам» филиалын редактора Е. Эверстованы кытта «Тыгын Дархан» ресторанта кириэн талааннаах асчыты кытта атах тэпсэн олонор сөһүргэстибит.

— Иннокентий Иннокентьевич, эн хаһаангыттан ас-үөл үлэтигэр сыстыбыккыный? Саха аһын астыырга кимтэн үөрэммикиный?

— Оҕо эрдэхпинэ Ньурба детдомугар иитиллибит буолан астаабат этим. Арай дыһуурустубам кэмигэр бириэмэ ортобуна түргэн баһайытык тиэстэ мэйһиэ охсон алаады оҕорор этибит. Улахан кылааска тахсыбышпар Иркутскайдаағы фабричнай-заводской училищера бытаары гыммыттар. Мин эрдэттэн Ньурба детдомугар үлэлээбит Н.Е. Попов курдук повар буолар бағалаах этим. Онон министр киирэн «мин Иркутскайга барбаппын, повар буолуохпун бағарабын» диэбитим. Онон мин повар буолар бағар Намнаағы райпо председателэ Г.И. Местников «Намга повар үөрэнээччитинэн үлэҕэ ылабын» диэтэ.

Ити курдук 1962 с. балаҕан ыйыгар Нам улдуһун булбутум, астыыр үлэм сағаламмыта. Нам остолобуойугар Анастасия Пестрякова диэн үлэһит баара. Кини туттарын-хаптарын куруук көрөр этим. Элбэх бағайы собону кураанахтыы хатырыктан баран биздэрэ аҕара эрэ ууга сууйан кэбиһэрэ. Онтон кыһын элбэх бағайы сыалыһар кэлэрэ. Анастасия «сыалыһары таһырдыа таһаар» диэн тоннуу ыраастыырга үөрөспүтэ. Аһы астыыр тус-туһунан ньымалааһын билбитим. Аһы туран элбэх собо кэлэр, ону бухгалтер А.П. Оконешников «ирдэҕинэ ыйаан көр» диэн үөрэтэрэ. Остолобуой сэбиэдиссэйэ Е.Е. Пестрякова (Трунина) сүөһү хаанын субайдатар, үүт кутар, ону барытын көрө сылдьан үөрөспүтүм.

— Эн Тарбахов диэн араспааньан идэтин баһылыгыгар көмөлөөх, сөп түбэһэр дуо?

— Чөркөөх музейыгар үлэлиир быраатым А.М. Тарбахов аҕам аймахтарын төрүчүтүн XV-с үйэ бүтүүтүтүн сағалаабыт этэ. Биһиги төрүчүтүн сағалаабыт Бахай диэн ааттаах эбит. Ийэм аймахтарын билбэккэ хаалбытым, Тааттаттан, Аммантан төрүттээхтэр, Мойоорстар диэннэр. Араспааньабыттан өһүргэммиппин. Детдомна олодохпуна миигин учуутал Протодьяконова М. Е. иитэ ылаары гыммыта. Чүөчө Настя диэн няна баара, киниттэн «миигин иитэ ыллахтарына араспааньабын хаалларыахтара дуо?» диэн ыйыттым. Онуоха «суох, кинилэр бэйэлэрин араспааньаларын биздэрэ иитэ ылаллар, сотору Протодьяконов диэн буолабын» диэтэ. Мин ыксаатым, директорга кириэн akkaастаатым.

— Ас экологияны кытта сибээстээх дуо? Бэйэн саха аһыттан тугу ордоробун?

— Гаас кэлэн экология алдыанна диір сыһа. Намга экология ыраас, улахан промышленность суох. Бэйэбит чэбдиктик туттан олоруохпутун наада. Саха киһитэ сезонугар сөп түбэһиннэрэр астаах буолар. Ол курдук күһүн мунҕа кэмигэр собону сэлэйдээх мииннээн иһэбин. Күһүн куобах кэмигэр куобах этин буһаран сэлэйдээх мииннээн иһэр бағайыта. Мин саха аһын барытын сөбүлүүбүн.

— Хайа улдуус саха аһын, бүлүүдэтин бэйэтигэр ордук ингэриммитий?

— Биһиэхэ собо Халыматтан, Эдыгээнтэн, Индигиригэн кэлэр. Улахан, ыраас, мииннээх, миинэ дьэңкэ. Алаас собо-

тун миинэ хойуу буолар. Собо амтанын Кэбээйи соботунан сыаналыыллар, ааттыыллар. Улуус аайы барытыгар миннигэс соболоох күөллэрдээх. Олохтоохтор бэйэлэрин күөллэрин харыстыыллар.

Мин манна үлэлиирбэр улахан оруоллаах, биіргэ үлэлэспит киһим, республика бастакы президентэ М.Е. Николаевка «аспытын омум дойдутугар атылылырбыт буоллар харчы бөҕө ылаа этибит» диэн этэбин. Онуоха кини «Япония үчүгэй аһын бэйэтэ аһыыр, онон доруобайдар, былыр-былыргыттан биһиги өбүгэлэрбит, норуоптут аһаан кэлбит аһын бэйэбит сиэхтээхпит, атын омуртаан 2-с сууртаах аһылылбаппыт» диір. Хас улдуус бэйэтэ тус-туска суоллааһын, туспатык астыырын өйдөөбүтүм.

— Ханьык биллилээх дьону, салайааччылары аһаппыккыный? Кинилэр ордук ханьык астары сэнээрэллэрий?

— Элбэх улахан салайааччылары аһаппытым. Ол курдук Россия бастакы президентин Б.Н. Ельцини, президент В.В. Путини, билинни президент Д.А. Медведеви, М.К. Аммосов кыһын Лена Максимова, тас дойдuları кытта сыһаннаһылар министрдарын С. Лаврову, Б. Немцову, А. Чубайсы, гросмейстер А. Карпову о.д.а. 2007 с. Москваҕа Саха сириг күннэрэ буолбута. Онон биһиги аспытын элбэх ыалдыт амсайбыта.

Биір түгэни кэпсеем. Саха сириг постпредствота тэриллбитэ 360 сылыгар Москваҕа үлэли барбыппыт. Ол үбүлүөйгэ постпредствота дьытитигэр М.Е. Николаев Россия президентин Борис Ельцини ыңгырдыта. Ити 1992 с. этэ. «Ельцин 40 эр мүнүүтэ кэлэн барар» диэн буолла. Биһиги үһүбүт: мин, Н.Н. Тимофеева уонна Т.Г. Филиппова. Илдьэ барыт бородуктабытын холодильниктары булан сарсыарда 5 ч. диэри батардыбыт. Киһиэ 7 ч. прием буолла. Хаһан аһатарбытын күүтэ олодохпутуна М. Николаев дьыалаларын тэрийээччи Б.Д. Слепцов «Тарбахов ханнаһый? Аскыт ханнаһый?» диэн буолла. «Бастаан строганинаны киллэриэххэ» диэтибит.

Киллэрбиһитигэр Ельцин «наконец-то якутским духом запахло» диэн саҕа аллайан баран балыгы илиитинэн ылла. «Дьокуускайга розовай соус биэрбитин» диэбитигэр «бу турар» диэн ыйан биірдим. Биір киһи олулукпар түстэ: «Какые вы якуты необразованные, это же протокольное собрание», - диэтэ. Мин иннибин биэрбэтим: «Хозяева мы, теперь нашу еду будут есть», - диэбиппэр соһуйда. Строганина кэнниттэн Ельцингэ собону сөбүлүүрүн билэр буолан собону бэйэм киллэрэн биірдим. 40 мүнүүтэҕэ кэлбит киһибит 2 чаас курдук олорто. Аһаппыт дьоммут саха аһын барытын сэнээрэллэр, сөбүлээн сиіллэр.

— Үп криһиэ эһиги рестораныгыгар төһө дьайда? Баһылаабыт идэтин ким утумнуобай?

— Бэйэбитин бэйэбит көрүнэн олоробут, правительството харчы биэрбэт. Икки ый ыараханлык барда. Тохсунньуга каникул буолан кэли-барыы суох. Куоракка элбэх ресторан баар, конкуренция улахан. Ол эрээри биһиги «Тыгын Дархан» диэн улахан ааппытын-суолбутун сүгэ сылдьабыт, ааппытын былаах курдук өрө тутар буолламыт дьон кэлэр. Түргэник үөрэнэр курс ытабыт, онно үөрэммит оҕолортон талан ылабын. Повар идэтин баһылаабыт оҕо элбэх. Идэбин утумнуур хас да оҕо баар.

— Нам туһунан туюх өйдөбүл хаалбытың?

— Дыгын туһунан сэхэни аахпытым, онно Нам туһунан кэпсэнэр этэ. Намы көрбүт киһи диэн бара санаалаах этим. «Идэни ыла иликпин, туюх да аатым-суолум суох, онон дойдубар Та-

атаҕа тиийбэппин, кэлин аатырдахпына-сураҕырдахпына биірде тиийим» диэн сорук ылыммытым. Кэлин үлэһит буолан, аат-суол ылан баран Тааттаҕа тиийэн дьоммун аймахтарбар билиһиннэрбитим. 30 сыл үлэлээбит Намым сирэ төрөөбүт дойдум курдук. Миигин киһи оҕорбут Намнаағы райпо буолар.

— Дьэ кэргэниң туһунан кэпсээг буолаарай?

— Биір бэйэм биес буоллум. Кэргэниң Антонина Семеновна оруола улахан. Оҕолор киһилии үлэлэтиннэр диэн уонна сиэннэрин көрөөрү 50 сааһын туолан баран олорунан кэбистэ. Оҕолор үрдүк үөрэҕи бүтэрдилэр, тэрилтэлэригэр тарбахха баттанар үлэһиттэр. Улахан кыыс «Нефтегазбыт» сүрүнүүр экономиста, кыра кыыс «Медстрах» юриһа, тендернэй комиссия председателэ. Уолбут Костя Москватаағы юридическай институту бүтэрэн Верховнай суукка кылаабынай судьуйа солбуйааччытынан үлэлиир. Түөрт сиэннээхпит.

— Дьэ ээр билигин астыыгын дуо? Астыыртан салҕар күнүң баар дуо?

— Эдэр эрдэхпинэ дьэ ээр астыыр этим. Билигин кыргыттарым астыыллар, бэйэлэрэ туспа буюрдаахтар, сатаан астыыллар. Ас астыыр диэн идэм, ол иһин салгыбаппын. Иэйим киридэҕинэ барытын астыыбын. Аһы бириэмэнэн эрэ буолбакка, бэйэм көрөн (чувствуйдаан) буһарыахха наада. Астааһын — айар үлэ.

— Инники өттүгэр туюх былааннааххыный?

— Үбүлүөйбүн тэрийээри сылдьабын. Нууччалыы-сахалыы тылынан суруллубут, элбэх хаартыскалаах улахан киһиэ таһааран эрэбин. Кириити тылын М.Е. Николаев уонна президент В.А. Штыров суруйдулар. Бизс тыһыынча экземплярдаах, презентацията кулун тутар 21 күнүгэр буолдохтөөх.

Кэпсэтиилэр В. РЫКУНОВА, Е. ЭВЕРСТОВА

1982 с. остолобуойга сэбиэдиссэйинэн аһаппытым, үлэни сатыырбынан уларыта туһутум. Ол гынан технолог наадата көстөн кэлбитэ. Этии киллэрэн Кеша Тарбаховы НПУ остолобуойугар кондитердыы сырыттаҕына ыңгырбыппыт. Аска талааннаах, бэйэтэ инициативалаах буолан аспыт хаачыстыбата, ассортимена дэлэйэригэр улахан сыратын уурбута.

Райсовет исполкомун председателин солбуйааччы М.В. Петрова көмөтүнэн совхозтартан 30-50 убаһаны биэрэллэрэ. Ону бэйэбит өлөрөн, астаан остуол хотойорунан ас арааһа дэлэйэ туһутта. Кондитерскай оҕоһуктарга национальнай көрүгүнээх араас тортары оҕорон Барашкова Р.И. конкурстарга кыттан куруук бастыыр этэ. Ассортимены элбэтээри булочнай сыах арылбыппыт. Иннокентий уруккуттан ыра оҕостон кэлбит баҕа санаатын -- саха төрүт аһын

ААН ДОЙДУГА КИЭННИК ААТЫРТА

дэлэтиини биһиги остолобуойбутугар сағалаабыта. Ол курдук араас конкурстарга саха төрүт аһылыгын иһититтэн-хомуһуттан тиийэ көрдөрөн «Эн остуолун сахалыы аста» диэн магнайгы кинигэтэ тахсыбыта. Республика таһымыгар тахсан куоракка араас тэрэһиннэргэ саха төрүт аһын пропагандалаан быыстапкалары тэрийэрбит. Нерюнгри куорат 15 сылыгар ыңгырыллан Кеша, Амонова Т.Г., Винокурова С.И. улахан быыстапка оҕорон биһирээн кэлбиттэрэ. Саамай умнуллубат түгэннэринэн Москва куоракка Кеша, Т. Филиппова, Аня Амонова, мин буолан 1992 с. постпредствова уонна 1996 с. бастакы президент М.Е. Николаев ыңгырытынан үбүлүөйдээх тэрэһиннэргэ кыттан Россия президентин Б.Н. Ельцини көрсүһүүгэ кыттан саха төрүт аһын Иннокентий илиититтэн ылан амсайан үөрбүтүн-көпшүтүн киэн тутта, астына саныыбыт.

Иннокентий кытта 12 сылтан ордук биіргэ үлэлээн-хамсаан, төрүт аспыт сайдарыгар, дэлэйэригэр биһиги остолобуойбут кыттыгастааһын киэн туттабыт. Кеша 30 сыллаах үлэтин үбүлүөйүн кулуупка фуршет диэн обслуживание саҕа көрүгүнэн тэрийэн үрдүк таһымнаахтык аҕарбыппыт. Дьокуускайга саҕа «Тыгын Дархан» ресторан аһыллан, Иннокентий онно ыңгырыллан 1993 с. күн бүгүнүгэр дылы республикабыт үрдүк соллоох, араас омум ыалдыттарын саха төрүт аһынан маанылаан республикабытын аан дойдуга аатырта диэн киэн туттабыт уонна кэрэ-бэлиэ үбүлүөйүнэн «Сандады» остолобуой коллектива эғүрдэбитин тиірдебит. Эссө да айымнылаах үлэни, доруобуйаны, дьолу-соргуну, дьэ кэргэнигэр этэҥнэ буолууну бағарабыт.

Н.Н. ТИМОФЕЕВА,

СР хааччыыы эйгэтин үтүөлээх үлэһитэ, Нам улдуһун Бочуоттаах олохтооҕо, РФ потребкооперациятын туйгуна, «Сандады» остолобуой директора

ҮНГҮЧҮНЭН ҮЛҮҮҮҮБҮТЭ

Саха АССР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Р.Б. Кириллова Намна бастаан үңкүү коллективин тэрийэригэр үңкүүгэ сыһаннаах уолаттары түмэр уустук этэ. Ол иһин комсомол комитетын биір сородуһунан саҕа үңкүү коллективыгар дьоһурдаах оҕолору сүүмэрдээһин уонна кинилэр репетицияны көтүппэккэ сылдьыларын хааччыыы этэ. Кеша Тарбахов детдомтан Намна саҕа кэлээт остолобуойга үлэли кирибитин истээт кыргыттар үңкүүгэ аралбыттар. Дьоһурдаах дьоһурдаах курдук, өр эрээдэммэккэ урут үөрэтиллибит үңкүүлэргэ кыттыбытынан барбыта. Роза Борисовна араас омум үңкүүлэрин туруортаабыта. Элбэх киһини биір киһи курдук хамсатыы уустуга элбэх буолла. Киһи киһи дьоруу да, бөлэмэ да тус-туска. Ол эрээри Кеша коллектив иһигэр сааһынан саамай балыспыт, ылгын уолбут буолан элбэхтик мөбүлүбүт этэ. Роза Борисовна саҕаттан саҕа үңкүүлэри туруоран иһэрэ. 23 үңкүүлээх концерт туруорар буолбуппун. Грузовой маһынаҕа тиэллэ сылдьан Покровскайга тиийэ гастроллаан кэлэрибит. Кеша бэрээдэк мунутаан армияҕа барыар диэри сүрүн састаап киһитин быһытынан биір да концерты көтүппэтэҕэ.

1962 с. Илин Сибиір кыра омуртаанын культураларыгар аналлаах конференция Хабаровскайга ытыллыбыта. Онон биһиги «Ньургунмутун» илдьэ барыттар. Олус үчүгэйдик сылдьан кэлбиппит. Биір түгэни өйдөөн хаалбыппын: бэрээдэк кытаанах, ким да ханна да барбат, кэтэһэн олоробут. Эмискэ барар буоллубут. Арай Кешабыт суох. Көрдөөн остолобуойга кирибитим Кешабыт нивхалары кытта чэйди олодор. Үөрбүтэ сүрдээх, анараа оҕолор эмиз күө-дһаа буолбуппун. Аһыннарбын да илдьэ бардаһым дии. Очототон киһи эйгэһэ, дьонго үтүө сыһыана өтө көстөр буолан мичээрдии сылдьар уолу көрөн остуолларыгар ыңгырдахтара дии. Сотору Кешабытын армияҕа ыңгырбыттар.

Онтон армияттан хайы-үйэ асчыт бастыҥа буолан эргиллэн кэлбитэ. Үңкүүлүүрүн уураппатаҕа эрээри эмиз түбүктээх үлэ абылангар ылларан дьонун-сэргэтин миннигэс аһынан күндүлээн аны үңкүүһүт Кеша асчыт Кешаҕа кубулуйбута. Суолун-иһин солообут, олоһун дьолун Антонинаны булбут Намын дьону уолларын убаастаан, харыстаан, таптаан Кеша Тарбаховтан аһынык ааттаабаттар. Соғотохтуу Тарбахова суох Кеша диэтэхтэринэ уолларын аата аччаан иһилилээх курдук, онтон Тарбаховын эттиннэр да биірде бүтүн норуот киһитин аата ааттанан эрдээ. Бүтүн Россияны ааспыт үрдүк ааттаах-суоллаах, төрөөбүт норуотун киэн туттууга, улахан патриота асчыт Тарбахов дьону бэйэтигэр тардар, кимиттэн-ханьыгыттан тутулуга суох тэҥнэ кэпсэтэр буола сайыннаҕа. Бүгүңнү күн дьахтартан, эр киһиттэн тутулуга суох, оһох иннигэр туран ас астаааччылар бары, кинигэлэрин, календардарын аһыыр сирдэригэр араарбат «Тыгын Дархан» асчыт Тарбахова баарынан намнар, таатталар, Саха сирэ киэн тутталлар.

Иннокентий КРИВОШАПКИН,
«Ньургунун» үңкүү коллективин бастакы үңкүүһүттэригэр биірдестэрэ

Учууталлар учууталлара И.С. Гаврильев төрөөбүтэ 80 сылыгар

Я с Иваном Семеновичем познакомилась в 1947 году, когда вместе стали учиться в Якутском педагогическом институте на факультете русского языка и литературы. Оба мы активно занимались спортом, входили в одну команду, участвовали в соревнованиях по легкой атлетике, зимой на лыжах, выступали за сборную команду института. Именно в эти годы он стал чемпионом республики по лыжным гонкам на 15 км. Тренировки, участие на соревнованиях, подготовка к экзаменам и совместная учеба нас сблизили, мы лучше узнали друг друга. В 1950 году мы поженились.

Он был очень внимательным, заботливым. У него было много друзей, ко всем относился с большой любовью, был готов прийти на помощь всегда, когда это нужно. Был очень честным. Эти качества воспитывал и в детях. У нас четверо детей, мы воспитывали в них заботливое и внимательное отношение друг к другу и ко всем окружающим.

Все наши дети получили высшее образование. Александр закончил Якутский госуниверситет, и как физик по специальности начал работать в институте космофизических исследований и аэронавтики. Там Саша вступил в ряды Коммунистической партии. Затем работал в обкоме комсомола и партийных органах. Сейчас он народный депутат Государственного Собрания (Ил Тумэн). Константин закончил Горьковский инженерно-строительный институт, работал инженером на атомной электростанции в г. Сосновый бор в Ленинградской области. Затем его направили на строительство Игналинской атомной электростанции (г. Снежкус, Литва), где он ра-

ОН ВСЕГДА СО МНОЙ

ботаает и сейчас. Дочь Людмила закончила Якутский госуниверситет, сейчас работает в институте геологии алмазов и креолитозоны СО РАН. Алексей окончил юридический факультет ЯГУ и до выхода на пенсию работал начальником Намского госпринадзора. К сожалению, в 2004 году его не стало.

Иван Семенович всем детям и внукам прививал любовь к природе. Старался вместе с семьей выезжать в лес по ягоды, отдыхать у реки или у озера. Очень запомнились такие поездки, полные увлеченных игр, чтений стихов о природе. Устраивал соревнования по стрельбе. Иван Семенович играл в шахматы, принимал участие за сборную района. Он много читал, у нас была очень большая домашняя библиотека. Когда дети были еще маленькие, для них оформлялись подписки на детские газеты и журналы. Приобрели детскую энциклопедию, большую и малую советскую энциклопедию, всемирную литературу.

Всегда с большой ответственностью относился к работе, любым поручениям. Будучи директором Намского педучилища обращался в вышестоящие органы по поводу строительства нового учебного корпуса. Он поднимал вопросы укрепления учебной и материально-технической базы училища. Ездил в учебные заведения нашего профиля в город Москву, Ленинград, имел с ними постоянную связь. Создал бригаду из студентов для строительства спортзала для училища. Эта непростая работа была завершена в срок. Учащиеся с удовольствием занимались в спортзале. Иван Семенович со студентами участвовал в соревнованиях. Он всегда интересовался жизнью каждого студента и преподавателя. У него была очень хорошая память, запомнил не только имя и фамилию, но и все данные из характеристик, сведения о семье. И этим очень многих удивлял.

В годы его директорства в училище стала традицией поездка студентов 3 курсов во время зимних каникул по турпутевкам в Москву, Ленинград или другие интересные места. Ребята возвращались полные впечатлений и творческих сил. К Ивану Семеновичу с большим уважением относились не только студенты, педагоги, технические работники училища, но и руководители района, министерства просвещения, коллеги из других училищ. Он многократно избирался депутатом Ленского сельсовета и Намского райсовета. После августа 1991 года продолжал быть в рядах Коммунистической партии, активно участвовал в общественной жизни района и республики, был делегатом пяти съездов Коммунистической партии Якутии от родного Намского района.

Иван Семенович всю свою сознательную жизнь посвятил делу образования и воспитания учащихся и студентов. Он личным примером прививал трудолюбие и преданность выбранной профессии, учил быть активным членом общества. Его воспитанники продолжают его дело, многие его ученики удостоены почетных званий и наград, занимают различные ответственные и руководящие посты. Для меня и наших детей Иван Семенович Гаврильев всегда со мной!

Раиса Николаевна ГАВРИЛЬЕВА,
почетный гражданин Намского района, отличник просвещения РСФСР, заслуженный учитель школ ЯАССР, почетный учитель Намского педколледжа, Учитель учителей, ветеран педагогического труда

НАРКОМ УЙБААН

Мин Иван Семенович аан бастаан спортсмен быһыытын көрбүтүм. Бэйэм спортсмен буолбатахпын да күрэхтэһиилэргэ сылдьар, онооһор эрчиһилиэри көрөр этим. Биһиги курстан (история салаата) Сеня Григорьев, Дима Пухов, Проня Лукин, Иван Яковлев, Римма Шелковникова курстарын, факультеттарын чэһин көмүскүүллэр. Иван Семеновичтын 1988-1990 сс. биир хайысхаах үлэһэ үлэлээбиппит. Кини педучилище директорынан, партия райкомун инструкторынан, үөрэх салаатын сэбиэдиссэйинэн, онтон мин ити кэмгэ партия райкомун секретарын, иккис секретарын быһыытын үөрэх салаатын үлэтин сүрүннүүрүм. Иван Семенович улахан апаратыаттаах, компетентнай салайааччы этэ. Онон

биһиэхэ үлэлииргэ чэпчэки этэ. Оскуола директорынан ананар, директор коллектив билбэт кинитэ буоллабына минигин илдьэ барара.

Мин оскуолапарга сылдьан педсоветтарга, директордар мунньахтарыгар, уроктарга сылдьар этим, партийнай мунньахтарга кыттарым. Онон учууталлар, общественность санаатын билэрим. Иван Семенович оскуола салайааччылар, кырдыбаас учууталлар астыналлара, биһиги наркоммут диһиллэрэ. Республикага 35 оройон баар эбит буоллабына, үөрэх наркомун аатын ылбыт кини эрэ баар. Иван Семеновичтын учууталларга, иитэччилэргэ болғомтобутун уурарбыт. Кини партия райкомун чилиэтинэн, народнай депутаттар оройуонаабы сэбиэт-

терин депутатынан, исполком чилиэтинэн таһыллан элбэх үлэни ыытара. Үгүстүк партийнай тэриптэ секретарынан быһбарданан аппарат үлэһитэрин биэр сылга сорукка түмүүгэ сыратын биэрбитэ. Иван күүстээх саахыматчыт этэ, оройон чэһин элбэхтик көмүскээбитэ. Кини районо сэбиэдиссэйинэн үлэлиир кэмгэр оскуолапар, детсадтар материальной-технической базалара бэлэхтэ тулустуота, кабинетнай система тэрээһиннээхтик киллэриллибитэ, пришкольной участкалар элбээбиттэрэ. Советской Союз ыһыллыта, Россияга тахсыбыт уларыйылар Иван Семенович социализм идеяларын бэриниитин, итэһилин булгурутаахтара. Кини олоһун тилэх күннэригэр дээрди халбаннаабат коммунист, партийнай тэриптэ секретара этэ.

Д.И. ВИНУКОВ,
үлэ, партия, комсомол ветерана, улуус Бочуоттаах гражданина

ТАЛАНТЛИВЫЙ ПЕДАГОГ-ОРГАНИЗАТОР

учебного года стало 8. Практически было ликвидировано массовое второгодичество учащихся, переводная успеваемость учащихся дневных школ по итогам 1979-1980 учебного года составила 99,8 %, повысилось качество знаний учащихся и значительно увеличилось число выпускников средних школ, поступающих в высшие учебные заведения. В годы работы И.С. Гаврильева заведующим отделом образования неуклонно повышалось педагогическое мастерство, эффективность работы учителей во всех школах. Многие из них стали известными методистами, соавторами учебников и педагогических пособий. Пользовались большим авторитетом и уважением талантливые педагоги, заслуженные учителя школы РСФСР: Л.А. Дьяконов, Е.П. Колесова, Г.Н. Попов, С.К. Рехлясова, заслуженные учителя ЯАССР и РС(Я): Р.Н. Гаврильева, П.А. Марков, Р.М. Сабарайкина, М.А. Петрова и другие. Иван Семенович был заботливым руководителем высокой культуры, человеком большого обаяния, широкой эрудиции и с чувством ответственности за порученное дело. Заслуженный учитель школы ЯАССР, отличник просвещения РСФСР Иван Семенович Гаврильев — один из талантливых педагогов-организаторов, посвятивших свою многолетнюю педагогическую деятельность созданию прочного фундамента уверенного и неуклонного развития системы образования не только Намского улуса, но и всей республики.

Н.И. ШАРИН,
министр просвещения 1962-1981 гг., заслуженный учитель школы РСФСР, заслуженный работник образования РС(Я), лауреат Государственной премии им. М.К. Аммосова

Иван Семенович Гаврильев — один из немногих ветеранов педагогического труда, который проработал более 48 лет на всех этапах педагогической деятельности, связанной с обучением и воспитанием нескольких поколений учащихся родного Намского улуса. Он начал работу учителем начальных классов, затем преподавателем русского языка и литературы, заместителем директора, директором восьмилетних, средних школ, Намского педагогического училища. Но самая продолжительная плодотворная педагогическая деятельность связана с его работой более 15 лет заведующим отдела народного образования.

Заведующие районным отделом народного образования, ныне начальники управлений образования — это руководители самые близкие к главным специалистам системы школьного образования. От их умелого профессионального руководства во многом зависит эффективность расстановки педагогических кадров, руководителей школ и других учреждений образования, создание нормальных условий для успешной педагогической деятельности.

Иван Семенович очень хорошо знал педагогические кадры района. Он как преподаватель русского языка и литературы и как заведующий районным отделом образования, пользовался большим авторитетом среди работников образования и общественности. Он внес большой вклад в успешное осуществление семилетнего, восьмилетнего и среднего всеобщего образования в Намском районе.

В годы его работы заведующим районным отделом образования значительно улучшились все основные показатели работы учреждений образования. Успешно решались такие серьезные проблемы, как сохранение контингента учащихся, своевременное обеспечение школ педагогическими кадрами и постоянное повышение их педагогического мастерства и квалификации. По сравнению с 1966-1967 учебным годом улучшились качественные показатели общеобразовательных школ. Если до этого в районе было всего 4 средних школ, то на начало 1980-1981

УЛАХАН УЧУУТАЛ

Сир-сир аайы тийдэххэ ханнык баҕарар эйгэһэ улуус-улуус кизин туттар дьонноохтор. Үөрэх эйгэтигэр сунтаардар Г.Е. Бессонов, үөһээ Бүлүүлэр М.А. Алексеев, хангаластар Н.Д. Платонов курдук учууталларынан кизин тутталлар. Биһиги, намнар, Саха республикатын үөрэҕиритин үтүөлээх үлэһитин, РСФСР норуотун үөрэҕиритин туйгуна, Нам улуунун бочуоттаах гражданин Иван Семенович Гаврильев аатын ол тэҥэ үрдүктүк туттабыт, кизин туттабыт. Кини 80 сыллаах юбилейин тэрээһиннээхтик ыытыы — биһиги барыбыт ытык испит буолар.

Иван Семенович улуус, республика үөрэҕин тийгэ сайдыытыгар киллэрбит сүҥкэн кылааттаах. Онон кини 13 сыл устата үөрэх салаатын сэбиэдиссэйинэн таһаарыылаахтык үлэлээбитэ туохулуур. Улуус үөрэҕин тийгин салайааччы быһыытын айымньылаах үлэтин биэр хайысхата улууска кадрдары олохсуктууга анаммыта. Сабис-сага үлэтин сабылыр эдэр киһиэхэ олук уурар суолталаах түгэнигэр кини таба тайаммыт сүрүн кийитин мындыр сүбэтэ, толкуйдаах тыла улахан суолталаах буолааччы. Үлэлээбит сылларын тухары Иван Семенович улахан учуутал быһыытын төһөлөөх эдэр кини өйүн-санаатын сааһылаабыта, кэскиллээх сүбэниаманы биэрбитэ буолуой?

Үөрэх управлениета, методической научнай-информаци-

онной киһиэ И.С. Гаврильев 80 сааһын туолар юбилейыгар аналлаах тэрээһиннэри былааннаан олунньу ыйтан сабалаан улуус үөрэҕин тэриптэлэригэр ыытта. Ол курдук «Ветераннар — эдэрдэргэ» диэн педагогической акция ыытылынна. Акция сыалынан-соругунан улуус кизин педагогической аранатын хабаан И.С. Гаврильев аатын үйэтиити, кини курдук төрөөбүт сиритыктааһын, аҕа көлөнү педагогтар баай уопуттарын тарбатыы, педагог үлэтигэр сүгүрүүү буолар. Бу ыытылыбыт акцияга үлэһити сылдьар уонна билигин сынныаланган олоһор ветераннар кытыннылар. Акцияга улуус оскуолапарын ветеран учууталлара араас уроктары, кылаас чаастарын, көрсүһүүлэри коллективтарыгар, үөрэнээччилэргэ ыытылар, эбэрдэргэ бэйэлэрин кэс тылларын анаатылар.

Кулун тутарга Иван Семенович Гаврильев юбилейгар анаммыт Нам, Горнай, Кэбээйи, Хангалас улуустарын холбоһуктаах «Лена» уокурук үөрэҕин тэриптэлэрин үлэһитэрин педагогической ааһыларга буолуо. Уонутэ И.С. Гаврильева аналлаах сааһымакка, хайыһарга, чэпчэки атлетика спортивной күрэхтэһиилэр былаан быһыытын буолуохтаахтар. Бу буолар тэрээһиннэргэ улуус үөрэҕин үлэһиттэрэ актыыбынай кыттыыны ыылаһара дин эрэнэбит.

М.М. НИКИТИНА,
үөрэх управлениин методической научнай-информационнай киһини сэбиэдиссэйэ

Хамабаатта нэһилиэгиттэн төрүттээх, Саха республикатын үөрэҕиритин үтүөлээх үлэһитэ, Россия үөрэҕиритин туйгуна Иван Семенович Гаврильев аатын үйэтигэр сыаллаах «Ветераны — молодым» диэн ааттаах педагогической акция Хамабаатта саха-француз оскуолатыгар ыытылынна. Норуот муударана, үйэлэргэ муснут баай үгэһэ, айар дьобуура, талаана көлүнэттэн көлүнүөһэ бэриллиптин иһэрин кэриэтэ, кини үтүөтэ, дьонуннаах үлэтэ сүл-хонук ааспытын иһин умнуллубат үтүө үгэстээх эбитин бу тэрээһиннэр биһиргэтиллэр.

Нэдиэлэ Иван Семенович Гаврильев олоһун, үлэтин оҕолорго билиһиннэрэр кылаас чаастарыттан, эдэр учууталларга семинар-практикумтан сабалаанна. Нэдиэлэ бүтэһик күннэригэр оҕолор, учууталлар бэтэрээн учууталлары кытта көрсүһүүлэрэ буолла. 9-с кылаастарга Е.Г. Саввинова «Дьиз кэргэн — олох онгула» диэн ааттаах аһаҕас тэрээһинигэр «Сыл бастын ыала» номинация кыайыылаахтара, 50 сыл биригэ олоһор Александр Николаевна, Михаил Петрович Васильевтар, 40 сыл биригэ олоһор Надежда Варламова, Александр Николаевич Федоровтар, 35 сыл биригэ олоһор Анна Иванов-

ҮТӨ КИҢИ ААТА УМУУЛУБАТ

на, Василий Васильевич Мухиннар кэпсэн ыалдыттан бардылар. Күндү ыалдыттар оҕолорго олох сыаннастарын туһунан кэпсээтилэр, үтүө сүбэлэрин, алгыстарын анаатылар.

9-с кылаастарга Г.И. Кривошапкин «Учуутал идэтэ — олоһун аргыһа» диэн ааттаах уроугар биэр илээһин, доһоруун И.С. Гаврильев туһунан кэпсээтэ. «Абылай сангалаах, элбэх үлэлээх. Сүрдээх элбэх суолу-иһи каалларбыт кини. Бүтүн бэйэтэ — поэзия», — диэн олус истинник ахтарын оҕолорго билиһиннэрдэ. В.С. Кривошапкина 7 кылаастарга «Календула» диэн ааттаах уроок ыытта. Оҕолорго Иван Семенович сөбүлээн туран сибэки үүннэрэрин, саамый сөбүлүүрү сибэкигэ календула, күн сибэкигэ буоларын, бу сибэки уратытын туһунан кэпсээтэ.

Уроуктар кэнниллэригэр ыалдыттар биригэ үлэлээбит коллегаларын, үөлээннээхтэрин Иван Семенович кэргэнэ Раиса Николаевнаны кытары аныгы технология көмөтүнэн виртуальной кэпсэтигэ табыстылар. Ирэ-хоро кэп-

сэтии кэнниттэн педколлектив Мария Ильинична, Гаврил Степанович Касьяновтар дьиз кэргэтэрин кытта көрүстэ. Кинилэр Иван Семеновичи кытта биэр кэмгэ үлэлээбиттэр. Сүрдээх истинг, иһирэх тылларынан биригэ үлэлээбит, аһыспыт дьоннорун туһунан ахтан-саанан аастылар. «Кини дьолугар алтынан ааһар дьоно. Кинилэргэ тэҥнэһэ, кинилэр курдук буола сатыыһын. Инники диэки илдьэ бара турар дьон», — диэн олус үрдүктүк сыаналыларын, махтаналарын кэпсээтилэр. Түмүккэ «Сейте разумное, доброе, вечное» диэн эдэр коллегаларыгар алгыс тылларын анаатылар. Көрсүһүүнү В.В. Ушницкай-Сэки айар кизэтэ түмүктээтэ. Манна алын сүһүөх уонна 6 «а» кылаас үөрэнээччилэрэ Сэки айымньыларын топорон кизэһини кизгэттилэр. Ити курдук көрсүһүү олус истинник, үтүө тыһынан угуттанан ааста. Акция хаамыытын «Йулдуз» оҕо хаһыата тийгин быспакка сырдатан испитэ нэдиэлэ көбүн өссө үрдэтэ.

Настя БЕРЕЖКЕВА,
«Репортер» түмсүү

Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр

Республиканское УАЗ-автошоу «ХААР АЙАН-2009»

Организатор: ООО «Колми»
Генеральный спонсор: ООО «Колми»
Официальные партнеры: журнал «Байанай»
 Предприниматели Намского улуса, семьи ветеранов водителей
Соорганизаторы: ООО «Ай-Экс» (И.С.С. Намский улус), ООО «Вайт»
 МО «Ленский наслег», Намский УОБДМУ «Чурапчинское УУК»
Информационная поддержка: НВК «Саха», газета «Кыым», радио «Виктория», газета «Энсиэли», «Рулевая тяга»

Цель проекта:
 1. Пропаганда ЗОЖ и спортивно-экстремального вида отдыха
 2. Повышение класса вождения автомашин
 3. Пропаганда отечественного автопроизводства
 Место проведения: Республика Саха (Якутия), Намский улус, с. Намцы, 1-ая протока

Дата, время проведения:
 27 марта, Автовокзал с 14.00 до 17.00 ч. — регистрация местных участников
 28 марта 2009 г. 10 ч. — регистрация. 11.30 ч. — парад, начало соревнований, 16 ч. — подведение итогов, награждение.

Принимают участие:
 Автомашины марки УАЗ всех модификаций. I гр. дв. до 100 лс. II гр. дв. свыше 100 лс.

Основные требования:
 Оформление общего вида машины (с национальным колоритом)
 Единая форма одежды (с национальным колоритом). Название экипажа.

Вступительный взнос за участие с одной машины 1200 руб.
 Автомобили без технического осмотра к соревнованиям не допускаются.

Размер диаметра дисков: R15, R16 СТРОГО!
Награждение победителей:
 По итогам соревнования по 2-м группам присуждаются I, II, III м. Номинации «Лучшее оформление машины», «Лучшая форма одежды» — вручение дипломов I, II, III степеней, специальные призы от спонсоров. Протесты принимаются в письменном виде с внесением апелляционного вноса в размере 1000 руб.

I — чемпионат: «МАНЕВРЕННОСТЬ И СКОРОСТЬ»
Положение соревнования:
 Соревнование проводится в 3-х трассах.
 I — группа (мощность дв. до 100 лс.) II — группа (мощность дв. свыше 100 лс.)

Техническая характеристика трассы:
 1 — маневренность (старт задним ходом). 2 — буксир (подъехать задним ходом к буксировочному тросу. 3 — езда на скорость. 4 — замена экипажей. 5 — резкий поворот (флажки). 6 — езда на скорость. 7 — маневренность (финиш).

Правила соревнования:
 Экипажу надо проехать на время по снежной извилистой дороге. Поэтапная езда с барьерами. Старт по жеребьевке, засекается время по одному.

II — чемпионат: «ЭКСТРИМ-ГОНКИ» (I группа до 100 лс.)
Правила соревнования:
 Преодоление труднопроходимого участка дороги.
 Участвуют автомобили заводского стандарта.
 III — чемпионат: «ЭКСТРИМ-ГОНКИ» (II группа свыше 100 лс.)

Правила соревнования:
 Преодоление труднопроходимого участка дороги.
 Участвуют автомобили заводского стандарта.
 IV — чемпионат: «СУПЕРЭКСТРИМ-ГОНКИ»
 В Памяти Ефремова Иллариона Дмитриевича, III-кратного чемпиона среди 5 заречных улусов, водителя «Сельхозтехники» Таттинского улуса, ударника коммунистического труда, общим водительским стажем 33 года.

Правила соревнования:
 Преодоление труднопроходимого участка дороги.
 Участвуют автомобили с самоблокирующими дифференциалами и с поднятыми кузовами.

V — абсолютный чемпионат: ГОНКИ ЗА КУБОК «КОЛМИ»
Правила соревнования:
 Езда на скорость по указанной снежной дистанции.
 Участвуют автомобили заводского стандарта.
Справки по тел. 8914-266-4989, 8914-236-1885, 8924-171-36-95

Администрация МО «Намский улус»
 Управление культуры и духовного развития
 Отдел семьи и детства
 Отдел молодежи
 Женсовет Намского улуса

ПОЛОЖЕНИЕ

УЛУСНОГО КОНКУРСА КРАСОТЫ «МИСС ЭНСИЭЛИ-2009»

Место проведения: с. Намцы, ЦК им. А.Ф. Шестакова
Дата проведения: отборочный тур 10 марта с 16 ч.
 Конкурс проводится 20 марта в 18 ч.

Основная цель конкурса:
 — содействие нравственному, эстетическому и физическому воспитанию девушек, способствующему гармоничному развитию личности и поддержанию здорового образа жизни;
 — выявление элемента национальной политики и определение статуса девушки, как будущей женщины-матери;
 — конкурс «Мисс Энсиэли-2009» является отборочным туром республиканского конкурса красоты «Мисс Якутия».

Основные требования: в конкурсе участвуют девушки в возрасте от 16 до 23 лет. Ростом не менее 165-170 см. Наличие Намской прописки обязательно. Взнос от участниц — 1500 руб.

Туры:
 — визитка (выход в национальных костюмах — 3 мин.);
 — ток-шоу-деловая игра (выход в деловых костюмах);
 — демонстрация меховых изделий от магазина «Харчаана» г. Якутска;
 — выход в купальниках;
 — вечерний раут (выход в вечернем наряде).

В финале конкурса присуждаются следующие титулы:
 — «Мисс Энсиэли», 1 вице «Мисс-Энсиэли», 2 «Мисс-Энсиэли» и именные номинации.

Победительница конкурса «Мисс Энсиэли» представляет Намский улус в республиканском конкурсе красоты «Мисс Якутия» и участвует как символ улуса, в юбилейных и различных мероприятиях.

Организаторы конкурса представляют:
 — рекламу в прессе, радио, телевидения;
 — организацию конкурсного шоу (режиссура, сценография, музыкальный материал и т.д.).

Подготовку участниц с привлечением хореографа, преподавателя по сценической речи, стилиста по одежде.

А также предоставляются платные услуги:
 — парикмахера, визажиста, фотосессии, видеозаписи конкурса.
 Прием заявок на участие принимаем до 10 марта. Справки по тел. 41-4-04 (спросить Анастасию Степановну), 41-5-93 (спросить Марину Егоровну), 89142673527.

Во время отборочного тура при себе иметь туфли на высоких каблуках, короткое коктейльное черное платье.

Представители участниц конкурса обеспечивают питание и транспортные расходы участниц за свой счет. 10 марта прийти готовыми для фотосессии.

**ПОЛОЖЕНИЕ ОБ УЛУСНОМ КОНКУРСЕ
 РИСУНКОВ И СОЧИНЕНИЙ «ДЕТИ ПРОТИВ
 ПОЖАРОВ»**

Организаторы:
 Намский филиал ЯРО ООО «ВДПО», ОГПН Намского района ГУ МЧС России по РС(Я), «ОПС РС(Я) N 23 по МО «Намский улус» ГУ «ОПС РС(Я)».

Цель конкурса:
 Конкурс противопожарных рисунков и сочинений в школах Намского улуса посвящен профессиональному празднику пожарной охраны России и проводится с целью широкого привлечения школьников по предупреждению пожаров по вине детей; активизации деятельности дружин юных пожарных; развития творческих способностей учащихся.

Условия конкурса:
 1. В конкурсе принимают участие учащиеся школ Намского улуса.

1.1. Возрастные группы:
 Младшая группа — 1-4 классы
 Средняя группа — 5-7 классы
 Старшая группа — 8-11 классы

2. Художественное творчество: рисунки, живописные работы, выполненные в любой технике.

2.2. Формат: рисунок выполняется в формате А4, оформляется рамкой;

2.3. Порядок исполнения: ФИО автора, домашний адрес, телефон, возраст, школа, класс, название работы.

3. Литературное творчество в жанре сочинения;

**К ВНИМАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ГАЗА,
 УПРС «ЛЕНАГАЗСЕРВИС» НАПОМИНАЕТ
 ПРАВИЛА ПОЛЬЗОВАНИЯ ГАЗОВЫМИ
 ПРИБОРАМИ**

Потребитель обязан знать и выполнять Правила пользования газовыми приборами:

— следить за чистотой и нормальной работой газовых приборов, вентиляции и дымоходов, постоянно проветривать кухни и другие помещения, где установлены газовые приборы, держать постоянно открытыми форточки и фрамуги при пользовании газовыми приборами;

— после пользования газом и в случае прекращения подачи газа немедленно закрыть краны у приборов;

— не допускать к пользованию газом малолетних детей и лиц, незнакомых с Правилами пользования газом;

— не оставлять без присмотра работающие газовые приборы;

— при появлении запаха газа немедленно закрыть все газовые краны, не зажигать огня, не курить, не включать и отключать электроприборы. Открыть окна,

**Приложение N 3 к распоряжению главы МО
 «Намский улус»
 N 200-р от 04.03.2009**

**СОСТАВ
 призывной комиссии Намского улуса**

Основной состав:
 Председатель призывной комиссии — глава администрации муниципального района «Намский улус» Ильин А.И.
 Заместитель председателя призывной комиссии — военный комиссар Намского улуса подполковник Шумилов Ю.В.
 Секретарь комиссии — Осипова Е.И.
 Члены комиссии:
 — Начальник управления образования МО «Намский улус» — Дьяконова В.Н.
 — Начальник Намского УОВД — подполковник милиции Николаев В.И.
 — Начальник ЦТЗ — Попов В.И.

**СОСТАВ
 медицинской комиссии Намского улуса**

Врачи, участвующие в проведении медицинского освидетельствования и медицинского осмотра:
 Основной состав комиссии:
 Врач, руководящий работой врачей — Петрова В.Г. (Намская ЦРБ)
 Врач-терапевт — Осипов С.С. (Намская ЦРБ)
 Врач-хирург — Семенов И.К. (Намская ЦРБ)
 Врач-невропатолог — Шестаков Н.М. (Намская ЦРБ)
 Врач-стоматолог — Климовская Д.В. (Намская ЦРБ)
 Врач-отоларинголог — Васильева С.В. (Намская ЦРБ)
 Врач-окулист — Дмитриева Е.В. (Намская ЦРБ)
 Врач-психиатр — Софронов Р.С. (Намская ЦРБ)
 Медсестра терапевта — Аммосова Л.М. (Намская ЦРБ)

**ВЕСЕННЕЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ ОТ
 «ААРТЪКЭКСПРЕССКРЕДИТ»**

КПКГ «АартъкЭкспрессКредит» работает в Намском улусе третий год и, зарекомендовав себя как надежный партнер, имеющий более 500 пайщиков. Директор Табышева Евдокия Иннокентьевна и менеджер по займам Макарова Алена Григорьевна — опытные специалисты, которые всегда помогут вам найти лучший вариант вложения ваших денег и найдут индивидуальный подход к каждому клиенту.

Представляет вам акцию «Весенний вклад», который продлится с 23 февраля по 31 марта 2009 г. с очень выгодной процентной ставкой 48% годовых. Срок, договора — 1 год 3 месяца, минимум 10000 тыс. руб., максимальная сумма вклада не ограничена, сумма пополнения тоже не ограничена, но не более 100000 тыс. руб. за 30 дней до истечения срока договора.

Кроме специального предложения «Весенняя акция» мы предлагаем 6 видов вложения ваших средств.

Например: Вы копите деньги на приобретение квартиры в г. Якутске. В этом случае вам подойдет «Жилищно-накопительный вклад». Он имеет специальное условие: бесплатное консультирование в риэлторских фирмах по подбору жилья в г. Якутске. Условия: срок договора 18 мес. Минимальная сумма вклада не ограничена, процентная ставка — 34% годовых, сумма пополнения не ограничена, но не более 100000 руб. за 30 дней до истечения срока договора.

Или же собираетесь в отпуск на море во время бархатного сезона, то вам выгодно вложить деньги в «Бархатный вклад», он имеет специальное условие: бесплатное консультирование по туристическим фир-

3.1. Формат: материалы предоставляются на русском и якутском языках.

3.2. Порядок исполнения: ФИО автора, домашний адрес, телефон, возраст, школа, класс, название работы.

Требования к конкурсной работе:
 Основные критерии оценки конкурсной работы:
 * Отражение идеи конкурса
 * Творческий подход
 * Качество исполнения и оформления работ
 * Оригинальность исполнения

Подведение итогов конкурса и награждение:
Конкурсные работы принимаются в конкурсную комиссию не позднее 24 апреля 2009 г. по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1 (здание администрации МО «Намский улус»), каб. 106 (ОГПН Намского района ГУ МЧС России по РС(Я)).

Итоги конкурса подводятся 29 апреля 2009 г. в муниципальном учреждении «Намская межпоселенческая централизованная библиотечная система» им. Н.М. Рыкунова (детской библиотеке).

Лучшие работы будут выставлены в муниципальном учреждении «Намской межпоселенческой централизованной библиотечной системе» им. Н.М. Рыкунова (детской библиотеке).

Победителям и призерам конкурса выдаются дипломы и призы на торжественной церемонии в муниципальном учреждении «Намская межпоселенческая централизованная библиотечная система» им. Н.М. Рыкунова (детской библиотеке).

За справками обращаться по телефонам: 43-2-01, 89243661817

проветрить помещения и вызвать аварийную службу по телефону «04»;

— перед розжигом газового котла или печи проверить тягу в дымоходе;

— в зимнее время не реже одного раза в месяц проводить осмотр оголовков дымоходов и венканалов с целью предотвращения обмерзания и закупорки.

ПОМНИТЕ:

— газ бесцветен, имеет запах прелых овощей. Газ при утечке, попав в помещение, может вызвать взрыв, пожар и удушье;

— при неполном сгорании газа образуется угарный газ, который является сильнейшим ядом и действует отравляюще на организм человека. Угарный газ не имеет запаха и цвета. Во избежание отравления угарным газом, не пользуйтесь приборами при плохой тяге в дымоходе и постоянно проветривайте помещение, где установлены газовые приборы;

— пользователь (собственник жилья) обязан обеспечить надлежащее техническое состояние и безопасность эксплуатируемых внутренних устройств газоснабжения.

— Главный врач Намской ЦРБ — Слепцов Л.А.
 — Председатель род. комитета — Оконешникова М.И.

Резервный состав:
 В случае отсутствия по уважительной причине председателя и членов комиссии, назначить следующих должностных лиц:

Председатель призывной комиссии — 1 зам. главы МО «Намский улус» — Слепцов Н.В.

Зам. председателя призывной комиссии — начальник 1 отделения майор Онищук П.В.

Секретарь комиссии — Касьянова А.И.
 Члены комиссии:

— представитель УОУ — Белолобская О.С.
 — представитель УОВД (нач. МОБ) — Васильев П.П.

— представитель ЦТЗ — Захарова Е.Г.
 — зам. главного врача ЦРБ — Петрова В.Г.
 — представитель род. комитета — Колесова Р.И.

ЦРБ)
 Медсестра окулиста — Дедюкина Р.Е. (Намская ЦРБ)

Резервный состав:
 Врач, руководящий работой врачей — Добрецова А.И. (Намская ЦРБ)

Врач-терапевт — Гуляева В.П. (Намская ЦРБ)
 Врач-хирург — Кривошалькина Л.А. (Намская ЦРБ)
 Врач-невропатолог — Данилова О.И. (Намская ЦРБ)

Врач-стоматолог — Огонерова Н.Н. (Намская ЦРБ)
 Врач-окулист — Макарова В.И. (Намская ЦРБ)
 Врач-психиатр — Петров А.Д. (Намская ЦРБ)

Медсестра терапевта — Потапова А.В. (Намская ЦРБ)
 Медсестра окулиста — Винокурова А.Р. (Намская ЦРБ)

мам г. Якутска в любом направлении мира. Условия: Минимальный срок договора — 6 месяцев, сумма вклада не ограничена, процентная ставка 28%, сумма пополнения не ограничена, но не более 100000 руб. за 30 дней до истечения срока договора.

Для людей, которые хотят быстро заработать, действует вклад «Быстрый». Условия: минимальный срок договора — 3 мес., процентная ставка — 23% годовых, максимальная сумма вклада — 100000 руб., есть еще «Доходный вклад». Условия: срок договора — 9 мес., минимальная сумма вклада не ограничена, но не более 100000 руб., за 30 дней до истечения срока договора.

Для пенсионеров мы предлагаем «Пенсионный вклад», который так же имеет специальное условие: возможность получения начисленных процентов ежемесячно. Условия: Срок договора — 2 года, минимальная сумма вклада не ограничена, процентная ставка 38% годовых, сумма пополнения не ограничена, но не более 100000 руб. за 30 дней до истечения срока договора.

И для тех, кто выгодно хочет вложить деньги на длительный срок предлагаем «Выгодный вклад». Условия: срок договора — 18 мес., минимальная сумма вклада не ограничена, процентная ставка — 34% годовых, сумма пополнения не ограничена, но не более 100000 руб., за 30 дней до истечения срока договора.

Не упустите свой шанс выгодно вложить ваши деньги, мы поможем Вам сделать так, чтобы ваши деньги работали на вас. Нам выгодно, чтобы вы стали богатыми.

Мы ждем вас по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 3, конт. тел. (факс) — 43-0-86

Балаһаны редакция,
«Ленские зори» ХЭО, булчуттар
уонна балыксыттар улуустаабы
обществолара тэрийэн таһаараллар

Өбүгэ үгэһин умнума!

АЙАН АЛГЫҢЫ ЭРЭЙЭР

Ханнык баҕарар булчут киэһэ үүтээнгэ утуяары сытан доботторун кытта буолар-буолбат түбэлтэлэр тустарынан кэпсээннэри, үһүйээннэри олус истинник ылынааччы. Мин бэйэбин кытта буолан ааспыт икки түгэн туһунан ахтан аһарым.

Бастакы түбэлтэ эдэр эрдэһинэ буолан ааспыт. Сабыс-саҥа УАЗ-31512 «тентовый» массыналаахпын, тэрилтэ киэһэ. Биһир үтүө күн суботоҕа, күһүннү мунха саҕана, икки сааһырбыт Афанасий уонна Михаил диэн табаарыстарбын кытта Сиилтэ күөллэригэр илиминни диэн айаннаатыбыт. Сарсыарда эрдэ хонуннубут, ол эрэн табаарыстарым Хатырыктан саҕалаан мин көрдөхпүнэ хас остуолба аайы тохтоон «сирдэрин иччитин, байанайы» аһатан, алҕаан үүтэммитигэр киэһэ хойут тийдибит. Сарсыарда сөпкө туран күөлбүтүгэр киһирэн илимнэрбитин үтүбүт, мин эбиэттэн киэһэ Намнаатым, дьоннорум салгыы балыктыгы хааллылар, кэлэр суботоҕа төннүөхтээхпин. Этэнгэ айаннаан киэһэ 8 чаас саҕана дьибэбин булдум.

Нэдиэлэ ааһа оҕуста, субота сарсыарда эрдэ туран дьоммор айаннаатым. Икки чаас тохтоло суох айаннаан 8 сағана Кэнкэмэни туораан ойуурга киһирэн истэхпинэ эмискэ массына капотун иһигэр туох эрэ эстэр тыас иһилиннэ уонна паар күдээриһи гына түстэ. Массынабын тохтоотот ыстанан түстүм уонна капотун аһа баттаатым, көрбүтүм радиатору үөһэ бачогун биһир харыс уһунаах гына хайа тэбэн кэбиспит. Миэстэтигэр онгорор кыах суох, онон мотуорум уутун төлө ыттан баран дьоммор биһир көс сирин сатыы бардым.

Тийэн массынаам алдым-мытын туһунан дьоммор кэпсэ-этим. «Нохоо, били биһиги тохтоон аһар сирдэрибитигэр сирин иччилэрин алҕаабытың, аһапытың дуо?» — диэн ыйыттылар, тохтооботох киһи суох диэтэбин дии. Дьэ, кырдыаҕастарым мөҕөн аҕай биэрдиһэр: «Бачча сааскар диэри, быччайа сыттыһан баран, отой кыра оҕо курдук оттомо суох киһигиний?» — диэн. Хайахтарай, мөҕөн баран тохтоотулар, массынабын онгорор толкуйга түстүбүт, Сиилтэ сылгыһыттарын базаларыгар тракторынан массынабытын соһон аҕалан онгордубут.

Сарсыарда туран массынабын ириэрэн баран төттөрү айанныыр буолдум, кырдыаҕастарым салгыы илиминни уонна сылгыһыттары кытта мунха-лыахпыт диэн хааллылар. Канистра уу ылан баран Намга айаннаан иһэн маннайгы маспар тийэн тохтоон сирим иччилэрин аһатан баран дьэ «һуу» гына түстүм. Ол курдук дьибэр кэлиһкэр диэри дьонум тохтообут сирдэригэр таарыйан хайдах сатырыбынан алҕаан, ааттанан сир этэнгэ айаннаан кэлбитим.

Иккис түбэлтэ 10-тан тахса сыл анараа буолбуттаах. Оччо-

лорго «Энсиэли Даймонд» ААО тэрилтэҕэ суоппардыбын, саҥатык соҕус «Волга» массынаҕа. Сааһыры муус устар саҥатыгар Бэрдигэстээххэ алмаһы кырылыһып собуоту көрө генеральной директоры кытта төрдүө буолан бардыбыт. Суол үчүгэй, сарсыарда 10 чаас саҕана тийдибит. Дьонум муннахтыгы хааллылар, массынабын гаражка уган баран сынньанан ылым. Киэһэ төттөрү айаннаатыбыт, 70 биэрэстэ тэйиччилээх сиргэ тохтоон кыратык сынньанан уонна аһаан бардыбыт. Массына үчүгэй баҕайытык үлэлээн кэллэ, 20-чэ лиитэрэ курдук сизбит, өссө да 30-ча баар, куоракка холку тийэбит диэн суоттанабын.

Хонноот биэрэстэ курдук айаннааһыт кытта мотуор температурата түспүтүнэн барда, тохтоон радиаторы, мотуору онон-манан саба сатаатым даҕаны температурата тахсыбат. Онтон салгыы массына адыс тардыбат буолла, умуллаары хаайар, бензин бөҕөнү үрдэрдит. Оҕоҕу арааран кабина иһэ тон-хаһаа, эрэй бөҕөнөн куораты син буллубут. Билэр ыалбытыгар тохтоон аргыстарым иттэ уонна ити чэй иһэ киридилэр, мин хаалан массынабын умулларымаары гаастаан биэрэ олордум, арай массына мотуора сыл-ыйан, үчүгэй баҕайытык үлэлээн кэллэ. Дьоммун ыңыран Намга диэри ырыа курдук сир-илэччи айаннатан тийдибит.

Маарыын чэйдээн ааспыт ыалларбыт горнайдар эбиттер, кинилэр кэпсээннэринэн тохтообут сирбититтэн чугас удаан араҕаһа баар үһү. Биһиги онно тохтоон баран сир иччитин күндүлээбэтэх, айах туппатах эбиһпит, ол иһин кыратык дьэ-эбэлээбит эбит.

Ый анара буолан баран эмиэ Бэрдигэстээххэ айаннаатыбыт, куораттан икки киһи барыста. Эрдэттэн хайың охсонун директорбар сир аһатарга диэн биһир быгыһылка водка ылардым. Айаннаан истибит, массына туруга үчүгэй, муус устар ортоҕо, сып-сылаас, сып-сырдык. Санаабар ааспыкка тохтообут сирбэр тийэн уот оттон алҕаан аһахтаахпыт. Ол эрэн сир-дойду бэйэтэ дьаһайда, сирбитигэр 3-4 биэрэстэ тийбөккэ эрэ мотуор температура түспүтүнэн барда. Кабина иһэ тымныйда, директорым тохтоон сир аһатыахха диэтэ. Ол курдук тохтоон хайдах сатырыбытынан алҕаан баран сир аһаттым. Олорон айаннаатыбыт, массынабыт сымыйанан эппит курдук температурата сөбүгэр таҕыста, тип-тигинэс, сип-сирилэс буола түстэ.

Бу икки түбэлтэ, мин санаабыр, өбүгэ саҕаттан кэлбит үгүө үгэстэри, сиэри-туому умну-бакка, күлүү-элэк онгостубакка сыа-сым курдук илдэе сылды-ыхахтаахпыт кэрэһэлиир. Тулалыыр эйгэ, сиргэ-дойдуга харыстабыллаах сыһыан хаамытыгар баар, ону сүтэрбэккэ сылдыахпыт сөп этэ. Билигин сааһыран баран үлэбинэн элбэх улуустары кэрийэбин, онно дьон-сүргэ тохтуур сирдэригэр бэлиэ-туһах ууран, салама баайан аһабын.

Уйбаан ХААНДР

80-с сылларга Верхоянскый Адыаччытыгар биһир сайын онно-манна күсчуттар, отчуттар эһни көрбүттэрин туһунан сурах күөдүйэ сылдыбыта. Биһиги санаатахха биһир эһе сылдыбыт буолуон сөп эбит. Бастаан Алыһардаах учаастагынан мотуорканан сылдыр дьамсыга Багдаан Миһитэрэй эһе өрүһү туораан эрэрин көрбүтүн туһунан иһиллибитэ.

Онтон Алдыаммыт диэн сиргэ балаакканан хара куска сытар күсчуттарга эһе кэлэ сылдыбыт. Биһир сарсыарда эрдэ-һиттэрэ Яшка Хабитов саҥа туран уот оттон букунайа сырыттыгына эмискэ аттыгар эһе баар буола түспүт. Яшка соһуйан «эһэ!» диэн хаһытаабытынан ыйанан турар саатын хабаан ылан үрдүнэн иккитэ утуу-субуу ыппыт.

Онуоха эһэтэ соһуйан тиэрэ баран түспүт, ойон тураат тыаны былдыһыт. Балаакка иһигэр утуяа сыппыт дьон тахсалларыгар эһэлэрэ хайы-үйэ ырааппыт эбит.

САМОЛЕТ БЫҤААБЫТА

«Адыаччы» совхоз бастың сылгыһыта Василий Потапов (Бычык Баһылай) Бөтөнкөстөн 8-9 биэрэстэлээх сиргэ Хотон Хайа диэн баараҕай хотон курдук быһылаах буор хайа кэннигэр турар өтөххө олорон оттуура. Сыһы уңуор от муннаан буғулуу сырыттарына эмискэ илин систэн Табалаах аартыгынан суол устун эһе сыры таннары сүүрэн батыччахтаан киһи иннигэр биһирэ хоруйа түспүт. Баһылай соһуйан ыһытыы-ыһытыы атырдыаһынан далбаатаабыт, эһэтэ икки атаҕар туран ырдыгыны-ырдыгыны киниэхэ утары хаампыт. Онтон киһи буғултан буғулга сөрүөстөн куота көтө сагаабыт, кыыла тилэх баттаһан испит. Онтон Баһылай өйдөнөн кэлэн буғулларын умата-умата куота сырыттарына Баатаҕайтан Табалаахха көтөн иһэр рейсэбэй АН-2 самолет летчига үһөһтөн бэлиэти көрбүт. Кини уту уонна киһини эһе экиртэтэ сылдырын таба көрөн самолетунаан эргийэ көтө сылдьан эһни кыйдаабыт. Ол курдук үгүө санаалаах летчик киһини эһэтэн быһаан турар.

ДЬАХТАР ЭҺНИ КЫАИБЫТА

Биһир кэмгэ чүөчө Шура эһни кыйдаабыт үһү диэн кэпсээн тарҕаммыта. Александра

Павловна Стручкова, адыаччылар ааттыылларынан чүөчө Шура, 9 уоллаах, 2 кыыстаах героий ийэ. Совхозтунан Аһар диэн сиргэ оттуур ходоһа анатан оҕолордуун, оҕонньордуун балаһан дьэе туттан сайылаан олоруттар.

Биһир үтүө күн чүөчө Шура улахан кыыһа Ниналыын сисанныгар сытар ходоһаларыгар иккиэйэтин от мунна сырыт-тахтарына эмискэ тыаттан эһе тахсан кинилэргэ утары кэлбит.

Онуоха биһиги киһибит ти-мир атырдыағы харбаан ылан часкыйа-часкыйа эһни утары тутан туран кыыһыгар «куота оҕус, мин бу кыылы кытта бэйэм киһирсиэм» диэбит. Онуоха

САЙЫНЫ БЫҤА ЭҺЭ БУУЛААБЫТА

кыыһа туох иһин барбат, эһэтэн куттанан ийэтигэр эриллэ сылдыр. Бу тыын харбас түгэнгэ ийэтигэр былыргы өбүгэлэр кэпсэллэрэ өйүгэр көтөн түспүт. Туох да бокуйа суох чүөчө Шура ырбаахытын өрө арынан түөһүн мөтөтөн, баттаһын арбатан «мэ, сиз!» дииди адырдыағы утары ынан тийэр. Кыыл төһө да ырдыгынаатар салла быһытыһан кэннинэн чуғуруйан тыатын диэки дьаадыһан биэрбит.

Ити курдук хоту дойду хоһуун дьахтара хара тыа адырдыттан куттаммакка харса суоғун киллэрэн оғотун быһаан, бэйэтин көмүскээн турар.

БҮТЭНИК КӨРСҮҮҮ

Бүтэр уһугар өлүү болдьохтоох диэбит курдук бу эһэбит хас да эһни бултаабыт, тустууга оройуон чемпиона, чулуу булчут Степан Ильич Чириковка (Чээс Устүөпөҕө) түбөһөр. Ыстапаан орто уола Ылдыаалыын Ыстаан диэн сиргэ былыргы балаһан дьибэҕэ олорон оттообут. Арай биһир киэһэ ходоһаларытан тахсан дьибэлэригэр чуғаһан иһэн умуһахтарынан ааныгар туох эрэ үлэһниирин көрөн

дьибэргээн одуулаһа турбуттар. Ол икки ардыгар ыттар кыыл сытын билэн үрөн морғуя-морғуя умуһах анныгар тийэн хоруйа түспүт.

Көрүөх бэтэрээ өттүгэр умуһахтан эһе сулбу ыстанан тахсыбыт да ыт үрдүгэр түспүт, ыт обургу сыһа-халты харбатан куота көтө сылдьан эһе иччилэрин диэки бараары гынаһына сымнаҕас сириттэн ытыгар, ол курдук эһэлэх ыт дьибэ иннигэр охсуһа сырыттахтарына Ыстапаан уолун түннүгүнэн киһирэн саата аҕал диир.

Ылдыаа карабин орон анныгар, затвора тэллэх анныгар сыталларын ылан ботуруону үөһэ долбууртан көрдөөн аҕалыар

диэри эһе ыттан төлө көтөн Ыстапаан саһан турар сиригэр чуғаһабыт. Онуоха массына суолун кытытыгар сытар хаппыт

мөчөкө буордарынан кыыл сирэийн туһулуутуһулуу быраҕаттан чуғутар. Ол икки ардыгар ыт кэлэн эмиэ адырдыағы кэнниттэн харса суох хабылаһып, эһе ыксаан тииккэ куотан тахса охсор. Ол кэмгэ уол сааны аҕалар, аҕата сааны ылаат ыксалынан ыта охсор, табар, эһе часкыйар. Онтон Ыстапаан наҕылыччы кыһаан ыппытыгар мастан суулан түһэр.

Дьоммут дьибэлэригэр тийэн умуһахтарын көрбүттэрэ эһе ыһыкта-

рын, астарын таһааран умуһах айаһын тула уурталыы сырыттарына түбэһэ кэлбит эбиттер. Булчуттар кыылы сүлэн, астан бастакы буулдыа буутугар, иккис буулдыа сүрүбэр түспүтүн быһаараллар. Эһэлэрэ моойторуктаах, таас хайага олохсуйар оччо улаһана суох болбукта эһэтэ эбит. Ол иһин өттүгэр түүгэ дабахайдаах, тиистэрэ балачча элэйбит, улахан булду кыайан бултаабат буол-бүт эбит. Биһир, өбүгэлэр эгэллэрин курдук, моруу буолан киһиэхэ өлөттөрөөрү сыһына ки-ирбит буолуон сөп. Ол кыыл сайыны быһа Адыаччы өрүһү таһаары уһуор-мангар, ырааппакка икки көс иһинэн сылды-быт. Ыһнаах тыа хайатын эһэтэ сайын мөччийэн баран олохсуйбут сийигэр төннөн иһэр буолуон эмиз сөп.

Оттон ыт барахсан урут эһэҕэ, тайаха сылдыбаҕах эдэр эрээри айылҕата баһыйан иччилэрин көмүскэпит.

С.С. КОЛЕСОВ,
оччолорго Адыаччы охотобществотын председателэ, булт инспектора, тыыл ветерана, 1 Хомустаах

Бу да сырыыга эмиэ биһир дэн-нээтэ. Онон дурдаҕа туох да иһин киһирбэт киһи буолла. Сезон бүтүүр диэри талағы манаата да хаастара биллибэттилер.

Барар кэм тийэн кэллэ, булду үлэстии буолла. Биһир киһи көхсүнэн турар, ону эрдэттэн тарҕатыллыбыт кустары ыйдаһа кимизэх тиксэрин этэн иһэр. Аҕа саастаахпыт Прокопий Яконович бэркэ үлэрэр—кыраалаан, бөдөнөөн. Арай сэрэбиэй түмүгүнэн хаасчыппытыгар... биһир да хаас күлүгэ көстүбэтэ, дьөрү матан хаалла. Хомойбутун иннигэр булт сокуона буоллаҕа. Киһибит саҕата мэллйдэ, уку-суку хомунар. Эрдэ киһибит буоламмыт биһиги да дьиппирэн биэрдибит. Ол кэмгэ Яконовичтыт тулуйбакка «хайдах бачча бултаабыт киһини матарыахпытый?» диэн Ядреевкэ өлүү хаһын туттаран кэбистэ.

Ити курдук хаасчыппытын кыратык хаадылаан баран балаһыанһаны тупсардыбыт, Владиславыт кэпсээнэ-ипсээнэ хойдон кэллэ.

В. ГАВРИЛЬЕВ

ХААСЧЫТ

Хатырык оскуолатын учууталлары саас айы Баакычча арытыгар кустуу киирбит. Уубут эрдэ сайан куст таарыйан аһар сирэ, аттыбытыгар Нэлээн күөлэ сезон бүтүүр диэри нөһиһлэ ырбыта эрэ тахсар. Сыл айы биһиргэ сылдыр буолан нэммитин билсэн көрдөөх-нардаах, ким да кимиэхэ да сэлээннээбэт хампаанньата.

Биһир саас кус дэн-дун охсуллан аһар кэмигэр күнүс эбиэт кэнниттэн В.Г.Ядреев диэн физкультура учуутала отуубут илин өттүгэр баар бөлкөй талааһа «муннахтыы» барда. «Сэрэххэ сааһын илдэ бар» диэнгэ сүрүбүлдьээтэр да сүгэн илдэ барда. Биһиги аһан баран сынньана сытан көрдөхпүтүнэ өр-өтөр буолбакка киһибит кирибит талаһын үрдүнэн түөрт хаас намһах баҕайынан көтөн кэллэ. Өргөнөөһү буолла, биһигиттэн хойгур ыраах, оттон киһибит көрдөө дуу, суоҕа дуу диэн та-

айбаран буолла.

Хаастар бөлкөй талағы ортолоон аһан эрдэхтэринэ субуруччу иккитэ Владислав саата өрө хабылла түстэ. Биһир хаас төбөтүн оройунан барда, иккис хойбууллатан баран өрүһүнэн, дайдар дайан аргыстарын кытта бара турда. Киһибит хааһын харбаан ылла да биһиги диэки түһүнэн кэбистэ, үөрбүтэ сүрдээх. Ол да буоллар дьэбэтэ баттарбакка чуғаһан баран дьонунук хааман кэллэ. Хааһын көрдөрөр уонна биһигиттэн: «Ити бадараан уутугар кэлэр барыччаахтары тоҕо ытыа-лыгыты? Биһиги, хаасчыттар, курдук астааһын бултуох-хутун» диэн ыйыталаһар.

Байанайдаах киһибитин туох диэхпитий, хайгыртан соло суох. Балачча ампаалыктанан баран дурдаларытыгар тарҕаһан киридибит... оттон Ядреевтыт талаһын диэки бара турда. Ол кэмгэ сарсыннытыгар эмиэ хаастар тийэн кэлдилэр.

PDF Compressor Free Version

Понедельник, 16 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Огонь любви»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Жди меня
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Т/с «Воротилы»
22.20 Д/ф «Мама вышла замуж»
23.30 Познер
00.50 Гении и злодеи
01.20 Х/ф «Плохие девчонки»
02.50 Х/ф «Клерки - 2»

Вторник, 17 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.30 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Огонь любви»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Т/с «Воротилы»
22.20 Д/ф «По следу снежного человека»
23.50 Х/ф «Мистификация»
01.50 Х/ф «Пари не плачут»
03.50 Т/с «Пропавшая»

Среда, 18 марта

05.00 Доброе утро

09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Огонь любви»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Т/с «Воротилы»
22.20 Валерий Леонтьев: «Я еще не жил»
23.50 Х/ф «Игра»
02.00 Х/ф «Деметрий и гладиаторы»
03.40 Т/с «Пропавшая»

Четверг, 19 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Огонь любви»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Т/с «Воротилы»
22.20 Человек и закон
23.50 Судите сами
00.40 Х/ф «Хелпбой: Парень из пекла»
02.40 Х/ф «Разрушенный дворец»

Пятница, 20 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 05.00 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «Огонь любви»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Поле чудес

19.20 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Большая разница
22.30 Х/ф «Дикое поле»
01.40 Х/ф «Это случилось в Калинин»
03.20 Х/ф «Метрополис»

Суббота, 21 марта

05.50, 06.10 Х/ф «Поросенок в городе»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.30 Играй, гармонь любимая!
08.10 Мультфильм
09.00 Слово пастыря
09.20 Здоровье
10.10 Смак
10.50 Ералаш
12.10 Х/ф «Подари мне лунный свет»
14.00 Д/ф «Безумный гений Иннокентия Смоктуновского»
14.40 Х/ф «Дети понедельника»
16.00 Х/ф «Зачарованная»
18.00 Кто хочет стать миллионером?
19.00, 21.20 Ледниковый период: Глобальное потепление
21.00 Время
22.30 Пржекторперисхилтон
23.00 Футбол. Чемпионат России. II тур. «Кубань» - «Спартак»
01.00 Х/ф «Война миров»
03.10 Х/ф «Человек в красном ботинке»
04.50 Т/с «Пропавшая»
05.30 Детективы

Воскресенье, 22 марта

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Их знали только в лицо»
07.40 Служу Отчизне!
08.20 Мультфильм
09.10 Умницы и умники
10.10 Непутевые заметки
10.30 Пока все дома
11.20 Фазенда
12.10 Ералаш
12.30 Анимационный фильм «Уоллес и Громит: Проклятие кролика-оборотня»
14.00 Х/ф «Старший сын»
16.40 Х/ф «Царь скорпионов»
18.20 Две звезды
21.00 Время
22.00 Х/ф «Перевозчик - 2»
23.30 Х/ф «На обочине»
01.50 Х/ф «Французский связной»
03.40 Т/с «Пропавшая»
04.20 Детективы

03.55, 10.25 Футбол.
04.25 Вечер боев М-1.
05.30 Биатлон. Кубок мира. Индивидуальная гонка.
07.25 Биатлон. Кубок мира. Индивидуальная гонка.
09.10 Конькобежный спорт.

Среда, 18 марта

10.55 Настольный теннис. Чемпионат России.
12.45, 15.00, 19.00, 23.05, 04.05, 06.25 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Скоростной участок
15.10 Футбол.
17.05 Регби. «Кубок шести наций». Англия - Франция
19.10 Путь Дракона
19.35 Биатлон. Кубок мира.
23.15 Настольный теннис. Чемпионат России.
00.40 Биатлон. Кубок мира.
04.25 Футбол. Кубок УЕФА.
06.35 Футбол. Кубок УЕФА.
08.30 Конькобежный спорт.
10.45 Летопись спорта

Четверг, 19 марта

11.15 Настольный теннис. Чемпионат России.
12.45, 15.00, 19.10, 22.00, 04.15, 06.40 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
13.55 «Из жизни разбойников». Мультфильм
14.30 Лотерея «Гослото»
14.45 Рыбалка с Радзишевским
15.10 Футбол. Кубок УЕФА.
17.10 Футбол. Кубок УЕФА.
19.25 Биатлон. Кубок мира.
21.00 Летопись спорта
21.30, 03.45 Точка отрыва
22.10 Биатлон. Кубок мира.
23.45 Профессиональный бокс.
00.45 Хоккей. КХЛ.
04.40 Футбол. Кубок УЕФА.
06.50 Футбол. Кубок УЕФА.
08.45 Конькобежный спорт.

Пятница, 20 марта

11.00 Биатлон. Кубок мира.
12.45, 15.00, 19.00, 22.45, 03.20, 07.00 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15, 13.55 Мультфильм

13.40 Мастер спорта
14.30 Точка отрыва
15.10, 07.10 Биатлон.
16.50, 03.45 Хоккей. КХЛ.
Открытый чемпионат России.
19.10 Рыбалка с Радзишевским
19.25 Футбол.
19.55 Самый сильный человек.
20.50, 22.55 Футбол.
00.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
03.40 Вести-спорт.
05.55 Европейский покерный тур
08.55 Страна спортивная
09.30 Баскетбол. НБА.

Суббота, 21 марта

12.10 Футбол.
12.45, 15.00, 18.00, 22.00, 04.00, 06.25 Вести-спорт
12.55 Хоккей. КХЛ.
15.10, 04.20 Вести-спорт.
15.15 Летопись спорта
15.50 Будь здоров!
16.20 Скоростной участок
16.55 Хоккей.
18.10 Баскетбол. НБА.
20.25 Биатлон. Кубок мира.
21.10 Профессиональный бокс.
22.10 Биатлон. Кубок мира.
22.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
01.35 Баскетбол.
03.25 Футбол.
04.25 Футбол.
06.40 Профессиональный бокс.
08.00 Регби.
09.30 Баскетбол. НБА.

Воскресенье, 22 марта

12.10 Биатлон. Кубок мира.
13.00, 15.00, 18.00, 22.40, 03.55, 06.25 Вести-спорт
13.10 Регби.
15.10, 04.15 Вести-спорт.
15.15 Страна спортивная
15.45 Лотерея «Гослото»
15.55 Хоккей.
18.10 Биатлон. Кубок мира.
19.00 Профессиональный бокс.
21.10 Биатлон. Кубок мира.
22.05 Футбол.
22.55 Хоккей. КХЛ.
01.45 Биатлон. Кубок мира.
02.55 Самый сильный человек.
04.25 Футбол.
06.35 Регби.
08.30 Баскетбол.
10.20 Летопись спорта

Понедельник, 16 марта

05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Убить Гитлера»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.20, 20.25 Вести-Москва
11.50 Мультфильм
12.00 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Х/ф «Преступная страсть»
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Доярка из Хацпетовки. Вызов судьбе»
22.50 Городок
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Темный дождь»

Вторник, 17 марта

05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Бунт Ихтиандра. Александр Беляев»
09.50 Х/ф «Леги Бомж»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.20 Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.20 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.45 Вести-Москва
20.25 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Доярка из Хацпетовки. Вызов судьбе»
22.50 Д/ф «Севастополь»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Адреналин»
01.40 Горячая десятка

Среда, 18 марта

05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Академик Исаак Халатников: совершенно не секретно»
09.50 Т/с «Леди Босс»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.20 Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.00 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.45 Вести-Москва
20.25 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Доярка из Хацпетовки. Вызов судьбе»
22.50 Д/ф «Севастополь»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Адреналин»
01.40 Горячая десятка

16 марта, понедельник

7:00 «Новый день»
17:30 ДТРА «Полярная звезда»: Дневник юнкора
Информационная программа
18:20 «Бизнес-формула»
18:35 «Во имя жизни...» (ТРК «Алмазный край»)
18:50 «Социум» Прямой эфир
19:30 «Парламентский вестник»
20:00 «Улуус» программа кердөрөр: Томпотообу филиал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
18:20 «Клипмейкер» 0:20
18:40 «Чэгиз» Аһабаһ эфир
19:30 «Федерация» 0:30
20:00 «Улуус» программа кердөрөр: Амтатаабы филиал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Сарыал»: Концерт ВШМ
21:30 «Простые истины»
22:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа

17 марта, вторник

7:00 «Новый день»
17:30 «Призвание-учить детей...» («Алдан» ТВ)
18:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
18:20 «Реальный шаг»
18:40 «Тыя сирэ» Аһабаһ эфир
19:30 «Стратегия республики»
20:00 Программа «Улуус» показывает: Нерюнгринский филиал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Кэписэ»
21:30 «Клипмейкер»
21:45 «Эргимтэ»
22:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа

09.50 Т/с «Леди Босс»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.20 Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.30 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.25 Вести-Москва
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Доярка из Хацпетовки. Вызов судьбе»
22.50 Д/ф «Призрак черной смерти»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «В городе Сочи темные ночи»

Четверг, 19 марта

05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Война за океан. Подводники»
09.50 Т/с «Леди Босс»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.20 Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.00 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Доярка из Хацпетовки. Вызов судьбе»
22.50 Д/ф «Пресс-конференция Народной артистки СССР Аллы Пугачевой»
00.25 Вести+
00.45 Х/ф «Апокалипсис»

Пятница, 20 марта

05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Мусульмане
09.05 Мой серебряный шар
10.00 Т/с «Леди Босс»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.20 Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.30 Т/с «Марш Турецкого»

18 марта, среда

7:00 «Новый день»
17:30 ДТРА «Полярная звезда»: Дневник юнкора
Информационная программа
18:20 «Бизнес-формула»
18:35 «Во имя жизни...» (ТРК «Алмазный край»)
18:50 «Социум» Прямой эфир
19:30 «Парламентский вестник»
20:00 «Улуус» программа кердөрөр: Томпотообу филиал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Человек из рода Сабарай...» (К 55-летию засл. работника культуры РФ А.П.Гоголева) Из фонда ТВ
21:35 «Клипмейкер»

19 марта, четверг

7:00 «Новый день»
17:30 «Лик»
18:20 «Клипмейкер»
18:45 «Реальный шаг»
19:00 «Разговор с избирателями»: Председатель Госсовета Ил Түмэн РС(Я) В.Н. Басыгысов
20:00 Программа «Улуус» показывает: Верхнеколымский филиал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Сандал саһы уруйдаан!» Концерт Хатылаевых I ч.
22:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа

20 марта, пятница

7:00 «Новый день»
17:30 «Штрихи к портрету»: Ольга Замотаева
18:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
0:20
18:20 «Хорула нэһилиэ гэр...» («Ньурба» ТВ)
18:35 «Правоведь»
19:05 «Харах далыгар» ток-шоу

14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
17.45 Дежурная часть
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.25 Вести-Москва
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Кривое зеркало
23.20 Х/ф «Выбор моей мамочки»
01.20 Х/ф «Настоящая Мак-Кой»

Суббота, 21 марта

05.15 Х/ф «Тайна вицпы»
06.50 Вся Россия
07.00 Сельский час
07.30 Диалоги о животных
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10, 11.10 Вести-Московская область
08.20 Военная программа
08.45 Субботник
09.20 Мультфильм
09.30 Х/ф «Однажды в Риме»
11.20 Национальный интерес
12.20 Комната смеха
13.15 Сенат
14.20 Вести-Москва
14.30 Д/ф «Драма Татьяны Пельтцер»
15.20 Х/ф «По данным уголовного розыска»
16.50 Субботний вечер
18.40, 20.40 Х/ф «Питерские каникулы»
20.00 Вести в субботу
22.20 Х/ф «Побег»
00.45 Х/ф «Черная орхидея»

Воскресенье, 22 марта

05.40 Х/ф «Снайпер»
07.25 Смехопанорама
07.50 Сам себе режиссер
08.40 Утренняя почта
09.15 Х/ф «Костяника. Время лета»
11.00, 14.00 Вести
11.10 Неделя в городе
11.50 Городок
12.20 Сто к одному
13.15 Парламентский час
14.20 Вести-Москва
14.30 Честный детектив
15.00 Спокойной ночи, малыши!
16.50 Танцы со звездами
20.00 Вести недели
21.05 Специальный корреспондент
21.35 Х/ф «Как же быть сердцу?»
23.35 Х/ф «Наемник»
01.30 Х/ф «Внезапное пробуждение»

шоу
20:00 «Улуус» программа кердөрөр: Чурапчытаабы филиал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Аал-луук мас»: Сээркээн Сэһэн. Иннокентий Дьяконов
21:40 «Тырымнас тыллары хатылаа...» («Сунтаар» ТВ) (по спутниковой системе распространения)
22:20 «Клипмейкер»
22:40 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа

21 марта, суббота

17:00 «Геван»
17:30 «Тарбаахатыын астыаха»
18:00 «Истинг илдьит»
19:00 «Леди СМИ»
19:30 «Саха Сирэ. Күнтэн күн» Информационный бизири
20:05 «Үөрэх эйгэтэ»
20:50 «Сардаана»
21:20 «Субботний вечер на НБК «Саха»
21:50 «Простые истины»
22:20 «Саха Сирэ. Күнтэн күн». Информационный бизири

22 марта, воскресенье

17:00 Телевизионный конкурс «Полярная Звезда»
18:00 «Мое любимое время года»
18:30 «Бу күнгэ, бу сиргэ...»
19:15 «Реальный шаг»
19:30 «Якутия. День за днем» Информационная программа
20:05 ТВ-спорт: Чемпионат республики по боксу I ч.
21:10 «Истинг илдьит»
21:30 ТВ-спорт: Чемпионат республики по боксу II ч.
22:40 «Якутия. День за днем» Информационная программа (по спутниковой системе распространения)

Понедельник, 16 марта

11.00 Биатлон. Кубок мира.
12.45, 15.00, 19.30, 00.35, 03.40, 07.00 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Путь Дракона
15.10 Вести-спорт.
15.15 Регби. «Кубок шести наций». Италия - Уэльс
17.10, 09.00 Конькобежный спорт. Чемпионат мира на отдельных дистанциях
19.40 Баскетбол. НБА.
21.50, 07.40 Профессиональный бокс. Вахтанг Дарчинян (Австралия) против Кристиана Михареса (Мексика)
22.55 Баскетбол. Чемпионат России. Женщины.
00.50 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
04.00 Самый сильный человек.
04.55 Неделя спорта
05.55 Европейский покерный тур
07.10 Футбол. Журнал Лиги чемпионов
08.30 Летопись спорта
10.30 Баскетбол. Чемпионат России. Женщины.

Вторник, 17 марта

12.00 Страна спортивная
12.45, 15.00, 19.05, 22.35, 03.35, 07.15 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Летопись спорта
15.10, 21.30 Неделя спорта
16.15 Регби. «Кубок шести наций». Шотландия - Ирландия
18.15 Рыбалка с Радзишевским
18.30 Скоростной участок
19.15 Баскетбол. НБА.
22.45 Настольный теннис. Чемпионат России.
00.40 Хоккей. КХЛ.

**О МЕРАХ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ПРИЗЫВА
ГРАЖДАН НА ВОЕННУЮ СЛУЖБУ В
АПРЕЛЕ-ИЮЛЕ 2009 ГОДА НА ТЕРРИТОРИИ
НАМСКОГО РАЙОНА**

Руководствуясь ФЗ «Об альтернативной гражданской службе» от 11 июля 1999 года № 61 — ФЗ «Об обороне» и от 28 марта 1998 года № 53 — ФЗ «О воинской обязанности и военной службе» и от 25 июля 2002 года № 113 — ФЗ «Об альтернативной гражданской службе», распоряжаюсь:

1. На территории Намского улуса Республики Саха (Якутия) в период с 1 апреля по 15 июля 2009 г. осуществить призыв граждан Российской Федерации в возрасте от 18 до 27 лет, не пребывающих в запасе и подлежащих, в соответствии с Федеральным законом «О воинской обязанности и военной службе» призыву на военную службу, согласно установленному заданию на призыв в сроки, определенные планом проведения призыва.

2. Утвердить порядок подготовки и проведения призыва граждан на военную службу на территории Намского района Республики Саха (Якутия) согласно приложению № 1.

3. Утвердить основной и резервный состав медицинской комиссии согласно приложению № 2.

4. Утвердить персональный состав призывных комиссий муниципальных образований Намского района согласно приложению № 3.

5. Редактору газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) и руководителю Намского филиала НВК «Саха» «Нам» (Шишкин Г.П.) организовать в средствах массовой информации освещение мероприятий, проводимых военным комиссариатом Намского улуса в период осеннего призыва граждан на военную службу.

6. Рекомендовать главам муниципальных образований поселений обеспечить выполнение мероприятий, связанных с призывом на военную службу в строгом соответствии с законодательством Российской Федерации.

7. Военному комиссару Намского района (подполковник Шумилов Ю.В.) совместно с главами муниципальных образований сельских поселений организовать выполнение всех необходимых мероприятий, связанных с призывом граждан на военную службу.

8. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава улуса А. ИЛЬИН

ПОЛОЖЕНИЕ

регионального телевизионного конкурса

«Полярная звезда»

Место проведения: с. Кысыл-Сыр Намского улуса

Дата проведения: 26, 27, 28 марта 2009 года

Организатор конкурса: НВК «Саха», ДТРА «Полярная звезда»

Автор проекта — Гоголева Татьяна Афанасьевна

Соорганизаторы конкурса:

МО «Хомустахский 1-й наслег»

Улусное управление образования

Улусное управление культуры

Цели и задачи:

* Выявление юных талантов для фонда «Новые имена» РФ

* Своевременно выявить талант, создать условия для становления талантливой личности, оказать ему всестороннюю поддержку

* Стимулирование творческого потенциала детей, художественных руководителей к активной самореализации

* Отбор талантливых детей через конкурсы и дальнейшее отслеживание их творческой судьбы, оказание им действенной и конкретной помощи

* Создать «Банк данных» юных талантов.

Условия конкурса:

Конкурс проводится в возрастных группах: до 8 лет, с 9-11 лет, с 12-14 лет, с 15-18 лет, с 19-21 года.

По следующим номинациям:

— Вокал эстрадный, народный, академический;

— Авторская песня;

— Народное пение;

— Народные инструменты;

— Народная, классическая музыка;

— Классический джаз;

— Фольклор всех народов;

— Оригинальный жанр;

— Цирковое искусство;

— Разговорный жанр;

— Эстрадная, народная хореография;

— Театр и студии мод и т.д.;

— Изобразительное искусство и декоративно-прикладное творчество;

— Литература;

— Художественное фото.

Конкурсант может участвовать в нескольких номинациях при желании, но в избранной номинации должен иметь не менее двух номеров. Продолжительность номера не более 3-5 минут. К фонограммам участников предъявляются высокие требования.

Участники по номинациям: изобразительное и прикладное искусство, живопись и литература (поэзия, проза, рассказ и т.д.) должны представить не менее двух лучших работ.

В конкурсе оцениваются:

* сценический образ и его воплощение, костюм, имидж

* подбор репертуара и соответствие репертуара возрасту

* вокальные и хореографические данные

* поведение на сцене, эмоциональное и техническое исполнение

* оформление номера как шоу, например, вокалист может использовать бэк-вокал и танцоров

* наличие собственного стиля, почерка.

Награждение:

Лучшим из лучших присваиваются звания Дипломанта, Лауреата 1, 2, 3 степени в каждой группе указанных номинаций.

Специальные призы:

— Самый юный участник;

— Обаяние;

— Приз зрительских симпатий;

— Лучший мелодист по созданию детского репертуара;

— Лучший поэт по созданию детского репертуара;

— «Юный кутурье»;

— «Юная модель года»;

— «Юный поэт»;

— «Юный художник»;

— «Юный музыкант»;

— Лучший танцевальный ансамбль года;

— Лучший вокальный ансамбль года;

— Лучший фольклорный ансамбль года;

— Дебют года;

— Лауреат лауреатов;

— Гран-при.

Каждый участник на всех турах заполняет анкету, творческую заявку-карточку, медсправку о прививках, справку СЭС. Проживание — 150 руб. в сутки на каждого участника.

Вступительный взнос конкурсантов: конкур (зональный) — 250 руб.

Проживание и питание за счет конкурсантов.

Заявки принимаются по адресу: Намский улус, с. Кысыл-Сыр, ул. Северная, 1, ЦД «Алгыс»

Телефон 8-411-62-25-3-95, электронный адрес: alecsandra-nov@mail.ru

Распоряжение
04.03.2009 N 01-08-52

**О РАЗМЕЩЕНИИ
ВЫВОЗИМОГО СНЕГА**

В целях организации и упорядочения бесконтрольного размещения вывозимого снега юридическими и физическими лицами на территории МО «Ленский наслег», распоряжаюсь:

1. Для размещения вывозимого снега определить полигон бытовых отходов (свалка).

2. Запретить размещение вывозимого снега вне территории полигона.

3. Ознакомить ТО ТУ «Роспотребнадзора» по РС(Я) в Намском улусе (Ильина Л.И.), отдел государственного экологического контроля (Дьяконов Н.В.) и ОГАИ Намского РОВД (Кириллин М.Н.) Намского улуса с данным распоряжением.

4. Привлекать лиц, нарушивших данное распоряжение, к административной ответственности.

5. Данное распоряжение опубликовать в районной газете «Энсиэли».

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на зам. главы Дураеву М.И.

Глава МО «Ленский наслег» П.М. ПОПОВ

XII сессия наслежного Совета

РЕШЕНИЕ

От 29 декабря 2009 г. №58

**О бюджете муниципального образования
«Хамагаттинский наслег» на 2009 год**

Рассмотрев проект бюджета на 2009 год, руководствуясь Бюджетным кодексом Российской Федерации, Федеральным законом Российской Федерации от 06.10.2003г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», законом РС(Я) «О бюджетном устройстве и бюджетном процессе в Республике Саха (Якутия)» от 28.12.2007г., решением наслежного Совета депутатов № 55 от 23 декабря 2008 года «Об утверждении положения «О бюджетном процессе в муниципальном образовании «Хамагаттинский наслег», наслежный Совет РЕШИЛ:

1. Утвердить бюджет муниципального образования «Хамагаттинский наслег» на 2009 год по доходам в сумме 9 413,726 тыс.руб. и по расходам в сумме 9 338,726 тыс.руб. в том числе:

1.1 Бюджет текущих расходов в сумме — 9 338,726 тыс.руб.

2. Установить превышение доходов над расходами бюджета МО «Хамагаттинский наслег» на 2009 год в сумме 75,0 тыс.руб. и утвердить источники согласно приложению № 1 к настоящему решению.

3. Установить, что доходы бюджета МО «Хамагаттинский наслег», поступающие в 2009 году формируются за счет доходов от уплаты федеральных, региональных и местных налогов и сборов по нормативам отчислений, установленными Бюджетным кодексом Российской Федерации, законодательными актами Российской Федерации и Республики Саха (Якутия) согласно приложению № 2.

4. Утвердить источники доходов бюджета МО «Хамагаттинский наслег» за администраторами поступлений согласно приказу Министерства финансов Российской Федерации 74-н от 24 августа 2007 года:

4.1. Определить источники налоговых доходов бюджета МО «Хамагаттинский наслег» за администратором поступлений - Управление Федеральной Налоговой Службы по Республике Саха (Якутия), осуществляющим контроль за правильностью исчисления, полнотой и своевременностью уплаты, начисления, учета, взыскания и принятия решений о возврате (зачете) излишне уплаченных (взысканных) платежей в бюджет, а также пеней штрафов по ним согласно приложению № 3 к настоящему решению.

4.2. Определить администратором безвозмездных поступлений бюджета МО «Хамагаттинский наслег» - Финансово-казначейское управление Министерства финансов Республики Саха (Якутия) по Намскому улусу, согласно приложению № 4 к настоящему решению.

4.3. Определить источники налоговых и неналоговых доходов бюджета МО «Хамагаттинский наслег» за администратором поступлений, осуществляющим контроль за правильностью исчисления, полнотой и своевременностью уплаты, начисления, учета, взыскания и принятия решений о возврате (зачете) излишне уплаченных (взысканных) платежей в бюджет, а также пеней штрафов по ним согласно приложению № 5 к настоящему решению.

4.4. Определить внутренние источники финансирования дефицита бюджета МО «Хамагаттинский наслег» за администратором поступлений, осуществляющим контроль за правильностью исчисления, полнотой и своевременностью уплаты, начисления, учета, взыскания и принятия решений о возврате (зачете) излишне уплаченных (взысканных) платежей в бюджет, а также пеней штрафов по ним согласно приложению № 6 к настоящему решению.

5. Возложить на Финансово-казначейское управление Министерства финансов Республики Саха (Якутия) по Намскому улусу полномочия по администрированию поступлений доходов, указанных в приложениях 5, 6 к настоящему решению в части осуществления информационного взаимодействия между отделением Федерального казначейства и наслежной администрацией МО «Хамагаттинский наслег».

6. Разрешить наслежной администрации МО «Хамагаттинский наслег» в случае изменения состава (или) функций администраторов доходов (или) администраторов источников финансирования дефицита бюджета МО «Хамагаттинский наслег» уточнять закрепленные за ними источники доходов и внутренние источники финансирования дефицита бюджета МО «Хамагаттинский наслег», а также в случае внесения изменений и дополнений в Указания о порядке применения бюджетной классификации Российской Федерации уточнять коды (или) наименование кодов бюджетной классификации доходов (или) источников финансирования дефицита бюджета МО «Хамагаттинский наслег» без внесения изменений и дополнений в настоящее решение.

7. Утвердить коды глав для перечня прямых получателей средств местного бюджета согласно приложению № 7 к настоящему решению.

8. Учить в местном бюджете на 2009 год поступления доходов по основным источникам в объеме согласно приложению № 8 к настоящему решению.

9. Утвердить расходы бюджета муниципального образования на 2009 год в соответствии с кодами бюджетной классификации Российской Федерации:

9.1. по функциональной классификации расходов согласно приложению № 9;

9.2. по ведомственной классификации расходов согласно приложению № 10;

9.3. по экономической классификации расходов согласно приложению № 11.

10. Утвердить в 2009 году расходы, выделяемые из бюджета муниципального образования на финансирование расходов, связанных с передачей осуществления части полномочий органу управления муниципального образования «Намский улус», в размерах согласно приложению № 12 к настоящему решению.

11. Утвердить в 2009 году:

11.1. субвенцию на осуществление федеральных полномочий по первичному воинскому учету, в местах, где отсутствуют военные комиссариаты, принятие и утвержденные сессией депутатов по кодам бюджетной классификации по доходам 000 2 02 03015 10 0000 151 в сумме 105,126 тыс.руб., по расходам 0203 0013600 500 в сумме 105,126 тыс.руб.

Президиум улусного совета

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

4 марта 2009 г.

В соответствии с Регламентом улусного совета муниципального образования «Намский улус» Президиум постановил:

1. Созвать очередное пленарное заседание улусного совета 18 марта 2009 г. по следующей повестке:

1. О графике заседаний улусного совета на I полугодие 2009 г.

2. О плане работы Контрольно-счетной палаты на I полугодие 2009 г.

3. Программа развития предпринимательства на 2009-2013 гг.

4. О ходе исполнения решения N 6-10 от 18 февраля 2009 г. «О защите населения и территории».

5. О законодательной инициативе.

6. Разное.

2. Опубликовать постановление в улусной газете «Энсиэли».

Председатель улусного совета А.Х. ХРИСТОФОРОВ

11.2. субвенцию на осуществление федеральных полномочий по актам гражданского состояния по кодам бюджетной классификации по доходам 000 202 03003 10 0000 151 в сумме 37,0 тыс.руб., по расходам 01 14 0013800 500 в сумме 37,0 тыс.руб.

11.3. субсидию на финансирование убытков предприятий ЖКХ в связи с установлением государственных регулируемых цен при оказании жилищно-коммунальных услуг населению по кодам бюджетной классификации по доходам 000 202 02999 10 0000 151 в сумме 2 525,6 тыс.руб., по расходам 0502 3510253 006 в сумме 1 311,7 тыс.руб., 0502 3510353 006 в сумме 1 213,9 тыс.руб.

12. В целях обеспечения непрерывности финансирования расходов и мероприятий муниципального образования утвердить размер оборотной кассовой наличности на конец 2009 года в сумме 50,0 тыс.руб.

13. Утвердить размер резервного фонда Главы муниципального образования в сумме 10,0 тыс.руб.

13.1. Порядок расходования средств резервного фонда Главы муниципального образования, устанавливается Положением о резервном фонде, утвержденным наслежным Советом депутатов. Распорядителем данных средств является исполнительный орган местного самоуправления.

14. Установить, что в течение 2009 года объем муниципального долга бюджета муниципального образования «Хамагаттинский наслег» в соответствии с п.3 ст. 107 Бюджетного Кодекса РФ не может превышать 370,5 тыс.руб., т.е. 50 процентов утвержденного годового объема доходов местного бюджета без учета утвержденного объема безвозмездных поступлений.

15. Утвердить Программу муниципальных внутренних заимствований муниципального образования «Хамагаттинский наслег» на 2009 год согласно приложению № 13 к настоящему Решению.

16. Администрация МО «Хамагаттинский наслег» не вправе принимать решения о предоставлении муниципальных гарантий МО «Хамагаттинский наслег» юридическим лицам до приведения долговых обязательств МО «Хамагаттинский наслег» в соответствии с п.3 ст. 107 БК РФ.

17. Администрация МО «Хамагаттинский наслег» вправе в 2009 году перераспределять бюджетные ассигнования в пределах предусмотренных средств по разделам и подразделам бюджетной классификации. Установить, что заключение и оплата местными учреждениями и органами местного самоуправления муниципального образования договоров, исполнение которых осуществляется за счет средств местного бюджета, производится в пределах утвержденных лимитов бюджетных обязательств в соответствии с ведомственной, функциональной и экономической классификацией расходов местного бюджета и с учетом принятых и неисполненных обязательств.

18.1. Обязательства, вытекающие из договоров, исполнение которых осуществляется за счет средств местного бюджета, принятые местными учреждениями и органами местного самоуправления муниципального образования сверх утвержденных им лимитов бюджетных обязательств, не подлежат оплате за счет средств местного бюджета на 2009 год.

18.2. Учет обязательств, подлежащих исполнению за счет средств местного бюджета местными учреждениями и органами местного самоуправления муниципального образования, финансируемыми из местного бюджета на основе смет доходов и расходов, обеспечивается через Финансово-казначейское управление МФ РС (Я) по Намскому улусу.

18.3. Финансово-казначейское управление МФ РС (Я) по Намскому улусу имеет право приостанавливать оплату расходов местных учреждений и органов местного самоуправления муниципального образования, нарушающих установленный Администрацией муниципального образования порядок учета обязательств, подлежащих исполнению за счет средств местного бюджета.

18.4. Договор, заключенный местным учреждением или органом местного самоуправления муниципального образования с нарушителем требований настоящей статьи, либо его часть, устанавливающая повышение обязательства местного бюджета, подлежат признанию недействительными.

19. Орган местного самоуправления муниципального образования не вправе принимать в 2009 году решения по увеличению численности муниципальных служащих и работников учреждений и организаций бюджетной сферы, находящихся в ведении органа местного самоуправления муниципального образования.

20. Установить, что исполнение местного бюджета по казначейской системе осуществляется Финансово-казначейским управлением МФ РС (Я) по Намскому улусу.

21. Администрации МО «Хамагаттинский наслег» разрешить направлять на погашение кредиторской задолженности бюджетных учреждений, сложившихся на 01 января 2009 года, до 20 процентов ассигнований, предусмотренных на финансирование капитального ремонта и текущих затрат по соответствующим статьям экономической классификации расходов бюджета.

22. Нормативные и иные правовые акты органов местного самоуправления муниципального образования, влекущие дополнительные расходы за счет средств местного бюджета на 2009 год, а также сокращающие его доходную базу, реализуются и применяются только при наличии соответствующих источников дополнительных поступлений в местный бюджет (или) при сокращении расходов по конкретным статьям местного бюджета на 2009 год, а также после внесения соответствующих изменений в настоящее решение.

22.1. В случае если реализация правового акта частично (не в полной мере) обеспечена источниками финансирования в местном бюджете, такой правовой акт реализуется и применяется в пределах средств, предусмотренных на эти цели в местном бюджете на 2009 год.

23. Неиспользованные объемы финансирования бюджета муниципального образования «Хамагаттинский наслег» на 2009 год прекращают свое действие 31 декабря 2009 года.

24. Настоящее решение вступает в силу с 1 января 2009 года.

25. Опубликовать настоящее решение «О бюджете МО «Хамагаттинский наслег» на 2009 год» в улусной газете «Энсиэли».

25. Контроль исполнения настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджетной политике (Бурнашева И.И.).

Председатель наслежного Совета А.Г. Дунаев

УБААСТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҮН ОЛОХТООХТОРО!

Кулун тутар 26 күнүгэр Нам улууһуттан Родион Никитин спорт маастарыгар кандидат салайааччылаах улуустун омуллубутун үөһэ күүсү уонна оскуола оҕолоро, Мэнэ-Хангалас улуунуҥар Николай Николаевич Матчигов международнай таһымнаах спорт маастарын кэриэһигэр анаан 3 төгүллээх пробекка бараары бэлэмнэнэ сылдьалар. Биригэр үөрэммит доҕоттору уонна кинини билэр убаастыыр дьон, бэйэбит сэмэй харчынан көмөүтүн күүтэбит.

Билсэр тел. 89142392496 (комендант К. Адамов)

ВНИМАНИЮ РОДИТЕЛЕЙ И УЧАЩИХСЯ 4 КЛАССОВ НАЧАЛЬНЫХ ШКОЛ УЛУСА!

Намская улусная гимназия доводит до вашего сведения о том, что 21 марта с 12 ч. для школ с. Намцы и 23 марта с 10 ч. для наследных школ проводит вступительные испытания по математике и русскому языку по набору в 5 классы на 2009-2010 учг.

Администрация НУТ

К СВЕДЕНИЮ ПОЛУЧАТЕЛЕЙ ДЕТСКИХ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПОСОБИЙ

ГУ «Намское УСЗН» напоминает, что 31 марта 2009 г. истекает срок подачи документов на ежегодную обязательную перерегистрацию получателей пособий.

Не прошедших регистрацию просим срочно подойти с необходимыми документами (справка о составе семьи, справка о доходах) в отдел госпособий управления социальной защиты населения каб. 103 администрации улуса.

С 01.04.2009 г. не прошедшим регистрацию выдана госпособий приостанавливается.

ГОУ «Профессиональный лицей № 2» объявляет дополнительный набор на краткосрочные курсы по профессии:

— Тракторист категории «В» и «С» со сроком обучения 2,5 месца. Форма обучения: очная, дневная, дистанционная.

— Тракторист категории «В» гусеничные и колесные машины с двигателем мощностью до 25,7 кВт (35 л.с.).

— Тракторист категории «С» колесные машины с двигателем мощностью от 25,7 кВт (35 л.с.) до 77,2 кВт (105 л.с.).

с. Графский Берег, Намский улус, ГОУ «ПЛН2», тел. 23-0-41

Наммыт улууһун күндү олохтоохторугар кулун тутар 14-29 күнүгэр «Сардаҥа» к/т, нэһиликтэрин экраныгар Н. Лугинов «Чыгыс Хаан ыйааһынан» романынан А. Борисов уһулбут «Тайна Чингис Хана» саҥа киниэтэтин көрдөрүү буолар. Киниэбэ Россия, Монголия, АХШ биллиилээх артыыстар уһулунулар. Сценарий автор Владимир Карпов, оператор Иннокентий Аммосов.

Кини премьерата кулун тутар 14 күнүгэр 15, 18, 20 ч. буолар. Кирири — 200 солк. Премьера айар бөлөх, артыыстар кыттыыны ыаллар.

- УЛУУСКА КИИНЭ КӨРДӨРҮҮТҮН ГРАФИГА:**
- 15 — Түбэ — саҕ 12 ч.
 - Хатырык — саҕ 16, 19 ч.
 - 16 — Хамабатта — саҕ 12, 15, 18 ч.
 - 17 — Бөтүн — саҕ 14 ч.
 - Модут — саҕ 17, 19 ч.
 - 18 — Партизан — саҕ 12, 15, 18 ч.
 - 19 — Гр. Биэрэгэ — саҕ 15 ч.
 - Хатын Арыы — саҕ 18, 20 ч.
 - 23 — I Хомустаах — саҕ 12, 15, 18 ч.
 - 24 — Таастаах — саҕ 13 ч.
 - НПК — саҕ 18, 20 ч.
 - 25 — Арбын — саҕ 12 ч.
 - Көбөкөн — саҕ 17, 19 ч.
 - 26 — II Хомустаах — саҕ 15, 18 ч.
 - 27 — Үөдэй — саҕ 12, 15, 18 ч.

Кирири биллээт сыаната сеанстарга — 110 солк.

Киновидеотехцентр администрации

КЭРИЭСТЭБИЛ

Мин таптыыр кэргэним, аҕабит, эһэбит Гоголев Ефим Гаврильевич кулун тутар 16 күнүгэр күн сириттэн букатын туораабыта номуо 1 сүл буола. Сэтинни 4 күнүгэр 1957 с. Модут нэһилигэр күн сирин көрбүтэ. Кини 7 олоох ыал Анна Васильевна, Гаврил Дмитриевич Гоголевтарга бэһис оҕонор төрөөбүт. Оччотообу колхозтаах, совхозтаах олобо төһө да ыарахан инин кини сыйты-хотуу, эт-хаан өттүнэн сайдылаах доруобай буола улааппыта. Ефим Гаврильевич сатаабата суоҕа,

манньк дьэн этэр тыллаах этэ: «Табыллыа буолабы дии, тобо куттанарыт», — дьэн санаатын олох түүһүбэтэ, куруутун инники сыдыара. «Дьону кытта куруутун үчүгэйдик сыйыаннаһыт, сэнэмэҥ, кыаммакка көмөлөһүт, бэйэҥ нэһиликтэр, олобу сиригэр эр киһи бэлиэ хаалларыахтаах», — дьэн куруутун оҕолоругар, ыччакка кэлси сылдьара. Үлэттэн салпыбакка инники сылдьара, барытын сатыыра. Ханна да буоллар үлэтин, барытыт санаатын куруутун топороро, бүтэрэрэ. Ефим Гаврильевич олохо актыыбынай позициялааҕа, сценаҕа үчүгэй артыыс, эт-хаан өттүнэн бэйэтин кыанар буолан үчүгэй спортсмен этэ. Дьэн кэргэнигэр, оҕолоругар, кийиттиригэр, сиэннэригэр, аймахтарыгар улахан күүс-көмө, үтүө сүбэһит этэ. Бэйиги кинини өйдүү-сааныы сылдьабыт.

Кэргэн, уолаттара, кийиттэрэ, сиэннэрэ Гоголевтар

Требуется медработник для работы в аптечном пункте.
Конт. тел. 89241719988

Продаю участок недостроенным домом.
Тел. 89244623552, 89244625413

Прошу вернуть за вознаграждение утерянные водительское удостоверение, техпаспорта (2 шт.), охотбилет и прочие документы на имя Гаврильева Бориса Дмитриевича.
Тел. 89142906777

«Лена» ХЭТ бэчээтэ сүппүтүнэн дьингэ суоҕунан ааҕарга

Кулун тутар 7 күнүгэр Нам с. Матвеев Петр Афанасьевич аатыгар Тойота-Королла массыына докумуоннара сүттэ. Булбуттар 42-1-63, 89142895923 телефоннарга биллэрэргитигэр көрдөһөбүт

1984 с. атырдыах ыйын 23 күнүгэр Жирков Алексей Макарович аатыгар бэриллибит АТ IV N1226509 нүөмэрдээх үлэ киһиксэтэ сүппүтүнэн дьингэ суоҕунан ааҕыллар

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Free Version

ДОРОГИЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

ООО «Ломбард Саха Клондайк» поздравляет вас с весенними праздниками и приглашает вас с 10 марта по 30 марта на торги золотых изделий по самым НИЗКИМ ЦЕНАМ.

— Первым 10 покупателям СКИДКА!

— СКИДКА пенсионерам и студентам!

— Моментальная лотерея!

Ждем вас по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 6, тел. 89142212872, 89243696269, 89241731394.

ВПЕРВЫЕ! СПЕШИТЕ! ЦЕНОПАД У НАС!

УВАЖАЕМЫЕ УЧАЩИЕСЯ 10-11 КЛАССОВ!

Во время весенних каникул с 23 марта по 28 марта Центр интеллектуального, творческого и личностного развития г. Якутске (директор к.п.н., доцент кафедры психологии пединститута ЯГУ Ушницкая А.Е.) проводит краткосрочные курсы по подготовке к ЕГЭ по математике, физике, информатике, истории, обществознанию, русскому языку и литературе, английскому языку, биологии, химии.

Дополнительно во время курсов проводится бесплатная консультация по новым правилам приема в ВУЗы, встреча с представителями приемной комиссии Центральных ВУЗов и ЯГУ.

Продолжительность курса по одному предмету 24 часа. Оплата за курс — 2400 руб.

Предварительная запись до 22 марта по телефону: 21-35-10, 89241666162

Территориальный отдел Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе информирует вас о том, что 15 марта 2009 г. международная общественность отмечает Всемирный день защиты прав потребителей.

В преддверии Всемирного дня защиты прав потребителей специалистами ТО будет проводиться консультация граждан по вопросам защиты прав потребителей, с 12 по 20 марта 2009 г. с 14 ч. 00 мин. до 18 ч. 00 мин. по адресу: ул. Эверстова, 10, с Намцы, конт. тел. 42-7-34, 43-0-25

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

МАСЫАННЫЫКТАР ЭЛБЭЭТИЛЭР

Ааспыт нэдиэлэбэ 2 киһи өлүгэ көстүбүт. Кулун тутар 4 күнүгэр Таастааха Кубалаах дьэн сиргэ Г. Муксунов Т.М., 1962 с. төрүүх, өлбүт. Кулун тутар 6 күнүгэр Намга гр-ка Рехлясова С.Н., 1960 с. төрүүх, өлбүт. Кулун тутар 5 күнүгэр Модукка гр-ка Федорова Л.М., 1980 с. төрүүх, эмтэн сүһүрбүт.

Нэдиэлэ устата 5 киһи кырбаммыт, онтон биридэрэ мунна тостуубут. Барыта 5 уоруу тахсыбыт. Тугу уоралларый эбит диер буоллаха, Бөтүнгэ сылгыны уоран өлөрбүттэр, Аппааныга дьиз террасатыттан убаһа этин уорбуттар, Граф Бизэрэгин олохтооҕо куоракка маршрутнай автобуска водителскай даҕастырыаннаһын уордарбыт, Намга ыарахан сыаналаах сотовый телефону уорбуттар, Намга кладовканы алдьатан киирэн убаһа этин ылан барбыттар.

Кэнники кэмгэ масыанньыктааһын элбээтэ. Албынаппыт дьон сайабылыанна бөбө суруйаллар. Элбэхтэн биер холобур: кулун тутар 2 күнүгэр Нам с. олохтооҕо А.А. Абрамова биллэрбитинэн, 2008 с. Христофорова О.В. кинини албынаан 40 тыһ. солк. ылбыт уонна төлүү илик. Кулун тутар 4 күнүгэр Намга гр. Колпашиков В.И. тутуллубут, кини Р983ЕМ №-дээх «Ниссан АД» массыынанан сымыйа докумуоннаах сылдьыбыт. Кулун тутар 7 күнүгэр Намга чааһынай гараж умайбыт. Кулун тутар 9 күнүгэр Партизанга чааһынай баанньык умайбыт.

Нэдиэлэ устата 197 киһи милицияга аҕалыллыбыт (бу иннинээһи нэдиэлэбэ 115 этэ). ГАИ 512 массыынаны бэрэбиэркэлээбит, 77 боротокуол толорбут, 2 итирик суоппар тутуллубут, 2 массыына стоянкага турбут, 3 суол быһылаана тахсыбыт.

Ыаллы олоһор чугас дьоммутугар Гоголева Люция Семеновна, кини оҕолоругар, сиэннэригэр тапталаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ ГОГОЛЕВ Алексей Афанасьевич б.д. кулун тутар 6 күнүгэр 73 сааһыгар күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Кириллинэр, Винокуровтар, Христофоровтар уонна Суханова К.Д.	Ытыктыыр коллегабытыгар, Нам 1 N-дээх орто политехническай оскуолатын математика учууталыгар Рехлясова Лидия Степановна, үөрэҕит оҕолорубуттар Павелга, Аняга, бары аймахтарыгар кийиттэрэ, ийэлэрэ РЕХЛЯСОВА Степанида Николаевна соһумардык өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тизрээбит. 1 N-дээх НСОПШ педколлектива, профкома, администрацията
Күн сириттэн барбытынан кини кэргэнигэр Люция Семеновна, оҕолоругар Алексей Алексеевичка, Владимир Алексеевичка, кийиттигэр Наталья Борисовнага дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Табаарыстарыт: Намтан Кириллинэр, Рожиннар, Сицевтар, Окочешниковтар, Протопоповтар, Егоровтар, Румянцевтар, Салбагантан Протопоповтар, Окочешниковтар, Афанасьевтар, Сицевтар, Винокуров В.В., «Сахамедстрах» коллектива	Коллегабытыгар, оскуола соцпедагогар Проккопьева Степанида Иосифовнага тапталаах убайдара, Горнай улуунун Мангарас нэһилиэгин олохтооҕо ЗАМЯТИН Владислав Иосифович соһумардык өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тизрээбит. Нам с. 1 N-дээх орто политехническай оскуолатын коллектива, профкома, администрацията
Биригэр үөрэммит табаарыспытыгар Гоголев Владимир Алексеевичка, кини дьиз кэргэнигэр тапталаах аҕата, эһэлэрэ ГОГОЛЕВ Алексей Афанасьевич күн сириттэн суох буолбутунан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Биригэр үөрэммиттэринг 1983 с. выпуск, 10 «а» кыл.	Күндү бөҕөм, балтыбыт, эдьийибит, Түбэттэн төрүттээх Опера уонна балет театрын художнига ЗУБКОВА Алина Романовна эдэр сааһыгар хомолтоохтук олохтон барбытын бары билэр дьоммутугар, аймахтарыгыт диригник курутууһунан туран иһитиннэрэбит. Ийэтэ, биригэр төрөөбүттэрэ, саҥастара, кийиттэрэ, балтылара, бырааттара
Улуустаагы кини балыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтээт, ветераннар сабыттар ветеран үлэһиттэ Гоголева Люция Семеновнага тапталаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ ГОГОЛЕВ Алексей Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр уонна чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тизрээбит.	Күндү аймахтыгыт Галина Герасимовнага, кини оҕолоругар, аймахтарыгар, курутууһугэр Николай Анатольевичка, кини дьиз кэргэнтэригэр таптыыр кыһа, балтылара, эдьийдэрэ, Опера уонна балет театрын декоратор художнига ЗУБКОВА Алина Романовна эдэр сааһыгар олус хомолтоохтук күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Кытаатыҥ, тулуйуҥ! Протопоповтар
Ыкса ыалбыт Владимир, Наталья Гоголевтарга, ийэлэригэр Люцияга, сиэннэригэр тапталаах аҕалара, кэргэнэ, эһэлэрэ ГОГОЛЕВ Алексей Афанасьевич ыарахан ыалдын өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тизрээбит. Гороховтар, Лугиновтар, Колесовтар, Крылова, Афанасьева	Түбэ нэһилиэгэр олоһор тыыл, үлэ ветераныгар Дьяконова Галина Герасимовнага, кэргэнигэр Зубков Юрийга, оҕолоругар Лияга, Динага, сиэннэригэр Артурага. Биригэр төрөөбүт убайдарыгар, эдьийдэригэр, быраатыгар, бары аймахтарыгар тапталаах кыһа, кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээтэ, балтылара, эдьийэ ЗУБКОВА Алина Романовна (Линич) эдэр сааһыгар соһуччу хомолтоохтук күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Түбэттэн, Намтан, Дьокоттооттор, биригэр үөрэммиттэрэ
Нам сэлэннээһин олохтооҕо, үлэ ветерана ГОГОЛЕВ Алексей Афанасьевич ыарахан ыарыттан олохтон туораабытыгар кэргэнигэр Гоголева Люция Семеновнага, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тизрээбит. И.П. Федоров дьиз кэргэнэ	Күндүк саныыр, таптыыр ийэбит, эбээбит, хос эбээбит, хос-хос эбээбит МАРКОВА Анна Арсентьевна кулун тутар 12 күнүгэр 86 сааһыгар уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн олохтон туораабытын бары аймахтарыгар, билэр дьонугар диригник курутууһунан туран биллэрэбит. Кыргыттары, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ
Күндү биригэр үөрэнэр табаарыспытыгар, үөрэнэччибитигэр Муксунова Нинага, кини биригэр төрөөбүттэригэр, ийэтигэр Соломонова Пократьевнага таптыыр аҕалара МУКСУНОВ Тимофей Иванович соһумардык күн сириттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. Биригэр үөрэнэр табаарыстары, кылаас салайааччыта, төрөппүттэр	Улуустаагы кини балыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтээт, поликлиника коллектива бэйэтин үлэһиттэригэр Куличкина Надежда Викторовнага, Колесова Саргылана Степановнага тапталаах эбээлэрэ МАРКОВА Анна Арсентьевна эмискэ өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр уонна чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тизрээбит.
Тапталаах балтым, эдьийибит СТЕПАНИДА кулун тутар 6 күнүгэр соһумардык күн сириттэн барбытыгар күтүөппүтүгэр Дмитрийга, оҕолоругар Павелга, Аняга дириг кутурбаммытын тизрээбит. Хатырыктан эдьийибит Евдокия, оҕолоро Николай, Алексей, Михаил Слещевтар	Биригэр үлэһит коллегабытыгар Окочешникова Валентина Иннокентьевнага, кини дьиз кэргэнигэр тапталаах ийэлэрэ, эбээлэрэ МАКСИМОВА Евдокия Анатольевна уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тизрээбит. «Эрэл» ТХПК
Биригэр үөскээбит, үөрэммит дьүөгэбит, доборбут, Нам селотун олохтооҕо РЕХЛЯСОВА Степанида Николаевна биһиги кэксээбиттэн соһумардык өлөн туораабытынан кэргэнигэр Дмитрий Степановичка, оҕолоругар Павелга, Аннага, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тизрээбит. Модуттан, Хатырыктан, Түбэттэн, Көбөкөнтөн, Арбынтан, Намтан, Дьокускайтан добороттору	Күндү эдьийибит, Россия үөрэбириитин туйгуна, уһун сылларга пионербаһаатаһынан үлэстэбит ЧИРИКОВА Вера Алексеевна уһун, ыарахан ыарыттан өлбүтүн биригэр төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар, билэр дьонугар дириг кутурбаммытын тизрээбит. Намтан, Көбөкөнтөн, Модуттан Чириковтар, Хомустаахтан Ощепковтар
Биригэр үөскээбит, үөрэммит дьүөгэбитигэр, Нам 1 N-дээх орто политехническай оскуолатын 2006 с. выпускнигар Рехлясова Аняга, бары аймахтарыгар ийэлэрэ РЕХЛЯСОВА Степанида Николаевна соһумардык өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тизрээбит. Кыл. сал. Павлова Надежда Валерьевна, биригэр үөрэммиттэрэ	Е.М. Шапошиков аатынан Хамабатта орто оскуолатын методист-баһаатаһа, РСФСР, ССРС үөрэбириитин туйгуна, комсомол, партия, педагогическай үлэ ветерана, Хамабатта, Нам улуунун Ытык киһитэ ЧИРИКОВА Вера Алексеевна кулун тутар 12 күнүгэр ыарахан ыалдынан күн сириттэн барбытынан быраатыгар Чириков Петр Алексеевичка, балтыгар Татьяна Алексеевнага уонна аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тизрээбит. Хамабатта ветеранарын сөбизтэ

Редактор КАСЬЯНОВ В.Г.
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционнай- издательскай ситим — 41332

Төрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.
Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэҕитин, дьизит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияга киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыннын мэлдьи биер буолбат.**

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

“Энсиэли” хаһыат редакционнай-издательскай ситимигэр талыһына уонна таһыһына. Хаһыат Дьокускайга «Якутия» медиа-холдинг» ОАО бэчээттэнэ, Орджоникидзе ул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 2,5 бэчээт. лис.
Көңүл сыаналанан атыыланар Индекэ — 54889. Тираһа — 2557
Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч. 13.03.2009
Сакааһын №-рэ — 20